

Brüssel, 29.10.2019
COM(2019) 549 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

**IFRSi sihtasutuse, EFRAGi ja PIOBi 2018. aasta tegevuse ning liidu programmiga
saavutatu kohta**

1. ARUANDE EESMÄRK JA ULATUS

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 258/2014¹ (millega luuakse liidu programm, toetamaks teatavaid tegevusi finantsaruandluse ja auditeerimise valdkonnas, ja mida on muudetud määrusega 2017/827²) peab komisjon koostama programmi toetusesaajate tegevuse kohta aastaaruande.

Liidu programmi eesmärk on parandada siseturu tõhusa toimimise tingimusi, toetades kvaliteetsete rahvusvaheliste finantsaruandluse ja auditeerimise standardite läbipaistvat ja sõltumatut väljatöötamist.

Käesolev aruanne hõlmab rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) sihtasutuse, Euroopa finantsaruandluse nõuanderühma (EFRAG) ja avaliku huvi järelevalve nõukogu (PIOB) tegevust 2018. aastal. Vajaduse korral mainitakse aruandes ka teatavaid 2019. aasta sündmusi.

Võttes arvesse Stolojani aruannet³ ja määruse nr 258/2014 muutmise määruse põhjendust 9, esitatakse aruandes ka komisjoni hinnang nende kolme organi juhtimise kohta, eelkõige seoses huvide konflikti vältimise, läbipaistvuse, ekspertide ja rahastamisallikate mitmekesisuse, avaliku aruandluse ja dokumentide üldsusele kättesaadavusega.

Aruande lisas on määruse nr 258/2014 artikli 9 lõike 8 kohaselt ka hinnang rahastamisprogrammi raames perioodil 2014–2019 tehtule.

1.1. ARUANDE ÜLESEHITUS

Aruanne koosneb järgmistest osadest:

- **2. jaotis – rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite sihtasutus** (ülevaade sihtasutuse tegevusest ja hinnang selle juhtimisele aastal 2018);
- **3. jaotis – Euroopa finantsaruandluse nõuanderühm** (ülevaade EFRAGi tegevusest ja hinnang selle juhtimisele aastal 2018);
- **4. jaotis – avaliku huvi järelevalve nõukogu** (ülevaade PIOBi tegevusest ja hinnang selle juhtimisele aastal 2018);
- **5. jaotis – kokkuvõte** (rahastamisprogrammi asjakohasuse järelduste kokkuvõte);
- **lisa – programmi vahehindamine** (komisjoni hinnang rahastamisprogrammi perioodi 2014–2019 eesmärkide täitmisele).

¹ ELT L 105, 8.4.2014, lk 1.

² ELT L 129, 19.5.2017, lk 24.

³ Euroopa Parlamendi 7. juuni 2016. aasta aruanne A8-0172/2016 rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite (IAS) hindamise ning rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) sihtasutuse, Euroopa finantsaruandluse nõuanderühma (EFRAG) ja avaliku huvi järelevalve nõukogu (PIOB) tegevuse kohta.

2. RAHVUSVAHELISTE FINANTSARUANDLUSSTANDARDITE SIHTASUTUS

2.1. IFRSi TEGEVUSE ÜLEVAADE

2.1.1. STANDARDITE KEHTESTAMINE

Ülevaade Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) standardite kehtestamisega seotud tegevusest (sh rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite tõlgendamise komitee (IFRIC) tööst ja käimasolevatest kinnitamismenetlustest, on esitatud aruande 1. liites.

2018. aastal suhtles sihtasutus palju sidusrühmadega, et toetada ja jälgida standardi IFRS 17 (*Kindlustuslepingud*) rakendamist. Novembris 2018 uuris IASB standardi rakendamisest tingitud tegevuslikke probleeme ja otsustas teha sellesse kohaldamist lihtsustavaid muudatusi. IASB otsustas lükata IFRS 17 kohaldamise alguse 2021. aasta 1. jaanuarilt 2022. aasta 1. jaanuarile ning pikendada kindlustussektori jaoks IFRS 9 kohaldamise edasilükkamise võimalust. Avalikult arutatav eelnõu avalikustati 2019. aasta juunis, et saada standardi muudetud versioon valmis 2020. aasta keskpaigaks. Seniks on IFRS 17 kinnitamise menetlus ELis peatatud.

2.1.2. UURIMISPROJEKTID

Pärast 2015. aastal toimunud konsulteerimist kehtestatud IASB 2017.–2021. aasta tööplaani eesmärk on olemasolevate standardite parandamine ja tugi, parem teavitamine ja rakendamisele kaasaaitamine. 2018. aastal jätkas IASB *parema teavitamise* projekti raames arutelusid põhifinantsaruannete ülesehituse ja sisu võimaliku parandamise üle, keskendudes tulemiaruanadele. IFRSis sätestatud avalikustamismäärade läbivaatamise raames avalikustas IASB muutmissetepaneku, mille eesmärk on parandada olulisuse põhimõtte kohaldamisega asjakohasust, ning käivitas kaks uut algatust, sh avalikustamismäärade läbivaatamise kahes olemasolevas standardis.

IASB jõudis standardi IFRS 13 (*Õiglase väärtuse määramine*) rakendamisjärgse kontrolli tulemusena järeldusele, et finantsaruandlus muutus standardi tõttu paremaks, ilma et sellega oleksid kaasnenud suured erinevused rakendamises või ootamatud kulud. Ent järgides EFRAGi arvamuskirja, otsustas IASB kaasata standardi IFRS 13 eelmainitud avalikustamismäärade läbivaatamisse.

2018. aastal käivitas IASB uue projekti, milles uurib viiteintressimäärade reformi mõju riskimaandamisinstrumentide arvestusele. IASB avaldas 2019. aasta mais avalikult arutatava eelnõu, milles käsitletakse mõju olemasolevate riskimaandamissuhete arvestuslikule käsitlemisele. Projekti teises etapis uuritakse viiteintressimäärade väljavahetamise mõju. Samuti alustas IASB uut kaevandusvaldkonnaga seotud uurimisprojekti, milles kaalub olemasoleva standardi IFRS 6 värskendamist.

Peale selle konsulteeris IASB avalikkusega standardi IAS 32 (*Finantsinstrumendid*) täiendamise ettepanekute üle, millega tahetakse täpsustada finantskohustiste ja omakapitali instrumentide (*omakapitali omadustega finantsinstrumendid*) eristamist. Pärast standardi IFRS 3 (*Äriühendus*) rakendamisjärgset kontrolli otsustas IASB uurida, kas saaks firmaväärtuse arvestust lihtsustada ja väärtuse languse testi parandada.

IFRSi sihtasutus ajakohastas ka IFRSi taksonoomiat, et selles kajastuks uute standardite ja muudatuste mõju.⁴

2.1.3. MUUDETUD KONTSEPTUAALNE RAAMISTIK

IASB andis 2018. aasta märtsis välja finantsaruandluse kontseptuaalse raamistiku muudetud versiooni. Ülevaade peamistest muudatustest on esitatud komisjoni 2017. aasta aruandes IFRSi sihtasutuse tegevuse kohta. Kontseptuaalses raamistikus on mittesiduvad IFRSide väljatöötamise suunised IASB-le ning see on aruannete koostajatele ja audiitoritele abiks standardite tõlgendamisel. Euroopa Liit ei ole seda vastu võtnud, sest IAS 1-s (*Finantsaruannete esitamine*) on juba kirjas, et kui kohaldatakse rahvusvahelisi raamatupidamisstandardeid ja tõlgendusi (vajaduse korral täiendava avalikustamisega), peetakse saadud finantsaruannete esitusviisi õiglaseks. Seetõttu arvas Euroopa Komisjon 2003. aastal, et kontseptuaalset raamistikku ei ole vaja kinnitada.

2.2. ÜLDPÕHIMÕTTED, MILLE ALUSEL TÖÖTATAKSE VÄLJA UUSI STANDARDEID

2.2.1. ÜLDPÕHIMÕTTED

IASB nõuetekohase menetluse nõuded on esitatud asjaomases käsiraamatus. Nende praktilise kohaldamise üle teeb järelevalvet spetsiaalne kuratooriumi liikmetest koosnev kogu, mida nimetatakse nõuetekohase menetluse järelevalvekomisjoniks. 2018. aastal nõuetekohase menetluse nõudeid ei muudetud. Ent 2017. aasta novembris alustas nõuetekohase menetluse järelevalvekomisjon nõuetekohase menetluse käsiraamatu läbivaatamist, mis peaks eeldatavalt jõudma lõpule 2020. aastaks. Läbivaatamise käigus kaalutakse mõju analüüsimise edasiarendamist. 2019. aasta aprillis avaldati avalikult arutatav eelnõu, mille alusel muudatusettepanekute üle avalikkusega konsulteerida. Ühe avalikult arutatavas eelnõus esitatud muutmissettepaneku kohaselt võib IASB enne standardi kohaldamise alguskuupäeva avaldada selgitavaid dokumente, milles käsitleb avaldatud standardi rakendamisega seotud küsimusi. Eesmärk on juba enne kohaldamiskuupäeva toetada järjepidevat rakendamist.

⁴ Euroopa Liidu antud rahastusega toetatakse ka IFRSi taksonoomia kiiret ajakohastamist, sest taksonoomiat kasutatakse ELi ühtses elektroonilises aruandevormis.

2.2.2. NÕUETEKOHANE MENETLUS, MÕJU ANALÜÜSIMINE JA ÄRIMODELITE ARVESSEVÕTMINE, TAGAJÄRJED MAJANDUSTEHINGUTELE, KEERUKUS, LÜHIAJALINE VAADE JA VOLATIILSUS

2018. aastal ei avaldatud ühtegi olulist standardit, mis nõuaks ka eraldi mõjuanalüüsi aruande avaldamist. Ent eelnimetatud nõuetekohase menetluse käsiraamatu 2019. aasta avalikult arutatav eelnõu sisaldab ettepanekut rõhutada käsiraamatus seda, et IASB mõjuanalüüsides tuleks keskenduda finantsaruandluse parandamisele, arvestades sealjuures rakenduskuludega ja kaaludes, kuidas suurem läbipaistvus võib mõjutada finantsstabiilsust. Avalikult arutatav eelnõu sisaldab ka ettepanekut analüüsida mõju kogu standardite kehtestamise protsessi jooksul. Seoses uute finantsaruandlusnõuete laiema majandusliku mõjuga on muudatusettepanekutes rõhutatud, et kvantitatiivsed hinnangud on tavaliselt teostamatud, aga IASB võib vajaduse korral hinnata konkreetset majanduslikku mõju. See muudatusettepanek ei vasta täiel määral Euroopa Komisjoni kui järelevalvenõukogu liikme ootustele, sest ei pruugi piisavalt täita IASB mõjuhinnangu piiratud kohaldamisala ja (rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite määruuses sätestatud) Euroopa üldsuse huvidega seotud kinnitamise kriteeriumide vahelist lünka.

2.3. JUHTIMINE, USALDUSVÄÄRSUS JA ARUANDEKOHUSTUS

2.3.1. ÜLEVAADE

IFRSi sihtasutus on Ameerika Ühendriikide Delaware osariigi üldise äriühinguseaduse kohaselt tulu teenimisele mittesuunatud äriühing (nagu mittetulundusühendus), kes tegutseb Ühendkuningriigis välismaise ettevõttena. Ameerika Ühendriikide juriidilise isikuna tegutsemine valiti maksukaalutlustel, sest asutamise ajal pärines suur osa rahastusest ja muust toetusest USA sidusrühmadelt. Sellise õigusliku staatusega saab sihtasutus valida tegevuskohaks ükskõik millise maailma riigi, nautides siiski Ameerika Ühendriikides mittetulundusühenduse staatusega kaasnevaid hüvesid ning USA ja eri riikide vahel sõlmitud maksulepinguid.

IFRSi sihtasutust valitseb 22-liikmeline kuratoorium, kes ühiselt vastutab üldise järelevaatamise ja IASB liikmete ametisse nimetamise eest. 2018. aastal tulid kuraatorid kokku kolmel korral. Kuraatorite määramise aluseks on jaotus geograafiliste piirkondade kaupa ja avaliku sektori asutustega suhtleva lülina tegutseva järelevalvenõukogu eelnev heakskiit. Euroopa Komisjon on järelevalvenõukogu liige. Järelevalvenõukogu tuli 2018. aastal kokku kahel korral. IASB-l on 14 liiget, kelle kuraatorid on määranud geograafilise tasakaalu nõudeid arvestades. IASB liikmed nimetatakse ametisse viieks aastaks ja nende ametiaega saab üks kord pikendada. IASB vastutab standardite kehtestamise eest. 2018. aastal pidas IASB 11 koosolekut. Kuraatorid nimetavad ametisse ka rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite tõlgendamise komitee (IFRIC) 14 liiget. IFRIC tegeleb IFRSide kohaldamise tõlgendamisega ja finantsaruandlusega seotud juhiste andmisega. Peale selle on olemas ka IFRSi nõuandekogu, kus võivad osaleda organisatsioonid ja üksikisikud.

Nõuandekogu liikmete ametisse nimetamise üle otsustavad kuraatorid ja IASB peab suuri projekte puudutavate otsuste tegemisel nõuandekoguga konsulteerima.

2.3.2. LÄBIPAISTVUSEESKIRJAD

IASB ja tõlgendamise komitee koosolekud on üldsusele avatud, koosolekute päevakorrad avaldatakse ja koosolekuid kantakse internetis üle.

Läbipaistvusregistritega seoses avaldab IFRSi sihtasutus alates 2019. aasta detsembrist igas kvartalis sidusrühmadega suhtlemise andmed. Need hõlmavad kõiki IASB liikmete üle 30 minuti kestnud vestlusi (silmast-silma, veebis või telefonitsi) kolmandate isikutega.

2.3.3. SIDUSRÜHMADE ESINDATUS

Pärast kuratooriumi ülesehituse ja tõhususe läbivaatamist 2015. aastal peaks selle liikmeskond peegeldama maailma kapitaliturge ja olema vastavuses geograafilise tasakaalu nõuetega, mille kohaselt peavad Aasia-Okeaania, Euroopa ja Ameerika olema kuratooriumis võrdselt esindatud.

IFRSi sihtasutuse põhikirja kohaselt tuleb igast neist kolmest piirkonnast nimetada ametisse kuus kuraatorit ning üks Aafrikast ja kolm ükskõik, millisest piirkonnast, aga säilima peab üleüldine geograafiline tasakaal. Samamoodi peab IASB liikmetest pärinema igast kolmest piirkonnast neli inimest, üks Aafrikast ja üks suvalisest piirkonnast.

IFRSi nõuandekogus oli 31. detsembri 2018. aasta seisuga 48 liiget, kes esindasid 46 organisatsiooni. Euroopa Komisjon osaleb nõuandekogus vaatljana.

2018. aasta oktoobris nimetati IFRSi sihtasutuse kuratooriumi esimeheks Erkki Liikanen.

2.3.4. ARUANDEKOHUSTUS EUROOPA PARLAMENDI EES

Määruse 2017/827⁵ kohaselt tuleb Euroopa Parlamendile anda IFRSide väljatöötamisest täielik ülevaade. Iga-aastane mõttevahetus Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjoni ning IASB esimehe Hans Hoogervorsti ja IFRSi sihtasutuse kuratooriumi esimehe Michel Prada vahel toimus 2018. aastal 19. ja 20. märtsil. Majandus- ja rahanduskomisjon korraldas iga-aastase mõttevahetuse ka 2019. aasta 26. veebruaril, mil Hoogervorst ja Liikanen andsid aru IFRS 17 (*Kindlustuslepingud*) muutmise käigust ning IFRSi sihtasutuse osalusest jätkusuutlikkuse aruandluses ja maksustamise läbipaistvuses.

IFRSi sihtasutus konsulteeris järelevalvenõukoguga maksualaste riigiaruannete küsimuses ja jõudis järeldusele, et täiendavate kohustuslike avalikustamisnõuete kehtestamisele maksustamise läbipaistvuse tagamiseks puudub piisavalt laialdane üleilmne poliitiline toetus. Ent IASB on nõus käimasoleva juhtkonna kommentaariga seotud mittesiduva rakendusjuhendi läbivaatamise ja ajakohastamise projekti raames kaaluma

⁵ Põhjendus 7.

maksustamisstrateegia avalikustamist, sest see määrab konteksti, milles finantsaruandeid tõlgendada.

Sellega seoses võttis komisjon 2016. aasta aprillis vastu ambitsioonikama seadusandliku ettepaneku⁶ hargmaiste ettevõtete tulumaksuandmete avalikustamise kohta, mida nimetatakse ka maksuaruandluseks riikide lõikes. Ettepaneku eesmärk oli, et suured hargmaised ettevõtted, kelle tulud on üle 750 miljoni euro, avaldaksid ettevõtte tulumaksu andmed riigiti. Euroopa Parlament kinnitas oma esimese seisukoha selles küsimuses 27. märtsil 2019. Nõukogu aga ei ole veel seisukohta võtnud.

Mõttevahetuste käigus andis Hoogervorst ka teada, et jätkusuutlikkuspoliitika eesmärkidel on laiem suunitlus kui finantsaruandlus ja neid saaks paremini saavutada rahaliste stiimulite või maksustamisega, mitte niivõrd avalikustamisega. Siiski rõhutas ta, et mittesiduvast rakendusjuhendis juhtkonna kommentaari kohta käsitletakse ka jätkusuutlikkuse mõju ettevõtete tulule.

Komisjon uurib, kas tuleks koostada alternatiivne standard. Eriti just jätkusuutliku kasvu rahastamise tegevuskavas võttis komisjon endale kohustuse hinnata ELi ettevõtete avaliku aruandluse õigusaktide toimivuskontrolli käigus mittefinantsteabe direktiivis⁷ sätestatud jätkusuutlikkusaruandluse nõuete usaldusväärsust. Komisjon võib olenevalt hindamise tulemustest kaaluda uusi algatusi, millega suurendada ettevõtete jätkusuutlikkuse ja pikaajalise väärtusloomega seotud läbipaistvust. Peale selle andis komisjon 2019. aastal mittesiduvatele mittefinantsaruandluse suunistele⁸ lisaks välja ka kliimaaruandluse suunised⁹, mis sisaldasid finantsstabiilsuse nõukogu kliimaga seotud finantsteabe avaldamise töörühma soovitusi.

2.3.5. HUVIDE KONFLIKTI VÄLTIMINE

IFRSi sihtasutuse kuratooriumi liikmed nimetatakse ametisse kolmeaastaseks ametiajaks, mida saab üks kord pikendada, ja nad peavad võtma kohustuse tegutseda avalikes huvides. Pärast järelevalvenõukogult sellesisulise nõude saamist võeti 2018. aastal vastu huvide konflikti vältimise korra parandatud ja täiendatud versioon. Sellega nähti ette põhimõte, et kuraator ja järelevalvenõukogu liige ei tohi töötada samas organisatsioonis. Ent selles anti kuratooriumi esimehele ka volitused seda põhimõtet erandjuhul eirata.

Ainult kolm IASB liiget võivad olla osajaga liikmed. Täistööajaga liikmed on IFRSi sihtasutuse põhikirja järgi kohustatud katkestama kõik töösuhted ja sidemed, mis võivad nende sõltumatust mõjutada. Lähetamine ega endise tööandja juurde tagasipöördumise õigus ei ole lubatud.

⁶ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2013/34/EL seoses tulumaksualase teabe avalikustamisega teatavate äriühingute ja filiaalide poolt (2016/0107/COD).

⁷ Direktiiv 2014/95/EL seoses mitmekesisust käsitleva teabe ja muu kui finantsteabe avalikustamisega teatavate suurettevõtjate ja kontsernide poolt.

⁸ C/2017/4234.

⁹ C/2019/4490.

2.3.6. RAHASTUSE JAOTUS

2018. aastal sai IFRSi sihtasutus Euroopa Liidult 4,7 miljonit eurot toetust. See oli 18,5 % kogurahastusest.

Sihtasutusele tehtavad vahatahtlikud maksed kahanesid 2018. aastal 10,6 % (9,7 %, kui arvestada ka vahetuskursside kõikumiste mõju). Kõige suuremad muutused vabatahtlikes maksetes olid tingitud rahvusvaheliste audiitorvõrgustike, Hiina ja Ameerika Ühendriikide maksete muutumisest (vastavalt –32 %, +25 % ja –13 %¹⁰). Rahastuse piirkondlik päritolu on näha 2. liites. Sealt on hästi näha, et kuigi EList ja Ameerika Ühendriikidest on kuratooriumis mõlemast kuus inimest ja IASBs mõlemast neli inimest, moodustavad Lõuna- ja Põhja-Ameerika vabatahtlikud maksed sihtasutusele ainult 6 % kogurahastusest, aga Euroopa ja Aasia-Ookeania panused on vastavalt 35,7 % ja 32,7 %. ELi ja selle liikmesriikide maksete osakaal kasvas 2017. aastaga võrreldes 32,4 protsendilt 35,7 protsendini. Rahvusvaheliste audiitorvõrgustike vabatahtlike maksete vähenemist korvas osaliselt ärikokkulepe, mille tulemusena saadi rohkem litsentsitulu.

IFRSi sihtasutuse netoülejääk oli 2,9 miljonit inglise naela. Kogu jaotamata kasum 31. detsembri 2018. aasta seisuga oli 34,4 miljonit naela.

3. EUROOPA FINANTSARUANDLUSE NÕUANDERÜHM (EFRAG)

3.1. EFRAGi TEGEVUSE ÜLEVAADE

3.1.1. KINNITAMISEGA SEOTUD TEGEVUS

EFRAGi peamine ülesanne on nõustada Euroopa Komisjoni selles, kas uued või parandatud ja täiendatud IFRSid vastavad rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite kohaldamise määrukses („IAS määruks“) sätestatud kinnitamiskriteeriumidele. Need peaksid sisaldama õige ja õiglase ülevaate ning Euroopa üldsuse huvide nõude säilimist. EFRAGi kinnitamistegevuses ehk otsustamisel, kas standard on Euroopa üldsuse huvides, on oluline osa reaaltingimuste testidel, mõjuhindamisel ja sidusrühmadega suhtlemisel.

2018. aastal andis EFRAG nõu IFRS 17 (*Kindlustuslepingud*) kinnitamise jaoks. EFRAG korraldas selle standardi muudetud versiooni eeldatava mõju põhjaliku hindamise, mille käigus ta tegi 11 kindlustusandjat hõlmanud põhjaliku juhtumiuuringu ja 49 kindlustusandjat hõlmanud lihtsustatud juhtumiuuringu ning suhtles põhjalikult ka kasutajatega.

Peale selle tellis EFRAG majandusuuringu, et saada majandusanalüüs selliste valdkondade kohta nagu tööstussuundumused, võimalik mõju konkurentsile kapitali ja klientide pärast ning kindlustusandjate toodete ja teenuste pakkumisele. Uuringust on abi EFRAGi mõjuhinnangu koostamisel. Euroopa Parlament võttis 2018. aasta oktoobris IFRS 17 kohta vastu resolutsiooni ettepaneku, milles tundis muret standardi laiema mõju pärast

¹⁰ Ameerika Ühendriikide väärtipaberi- ja börsikomisjon IFRSi sihtasutust alates 2015. aastast enam ei toeta. Ameerika Ühendriikidest tulevad vabatahtlikud maksed vaid eraorganisatsioonidelt.

finantsstabiilsusele, pikaajalistele investeeringutele ja Euroopa kindlustusturule ning tõstis esile konkreetseid tehnilisi probleeme, millega tuleks kinnitamisinõuannetes arvestada. EFRAG võttis parlamendi väljatoodud teemad oma töökavva, et tegeleda nendega kinnitamisinõuannete dokumendi projekti koostamisel.

EFRAGi algse ajakava kohaselt tuli nõuandedokument komisjonile esitada 2018. aasta lõpus, aga hiljem on asjaolud muutunud. EFRAGi juhtumiuuringu ja sidusrühmadega suhtlemise käigus leiti mitu murekohta ning EFRAGi juhatuse otsustas kirjutada IASB-le, et juhtida selle tähelepanu mõnele IFRS 17 tahule, mis nõuavad EFRAGi arvates veel kaalumist. Pärast seda otsustas IASB, et standardit võib olla vaja muuta ja avaldas 2019. aasta juunis avalikult arutatava eelnõu, millega lahendada mõni EFRAGi väljatoodud probleem. EFRAG võttis 2019. aasta juulis vastu esialgse arvamuskirja ja alustas avalikkusega konsulteerimist, et saada Euroopa sidusrühmade arvamusi. Arvamuskirjas on rõhutatud, et IFRS 17 üleminekunõuded ja kindlustuslepingute mõõtmisele kohaldatav agregeerimise tase tekitavad ikka veel suuri tegevuslikke probleeme. Mõlemad mureküsimused olid kirjas ka Euroopa Parlamendi 2018. aasta resolutsiooni ettepanekus IFRS 17 kohta.

EFRAG osales 2018. aasta jooksul IASB algatatud konsulteerimisel ja avaldas oma arvamuskirjad pärast seda, kui kõikide IASB ettepanekute (avalikult arutatavate eelnõude ja aruteludokumentide) üle oli avalikkusega konsulteeritud. 2019. aasta juunis andis EFRAG välja lõpliku arvamuskirja viiteintressimäärade reformi kohta. Kirjas rõhuti vajadust hinnata kiiresti reformi mõju riskimaandamisinstrumentide arvestusele, et Euroopa Liit saaks anda kinnituse õigel ajal. Muud valdkonnad, millega tegeleti, olid IASB *reguleeritud tariifiga tegevuste* projekt ja *põhifinantsaruannete* projekt.

3.1.2. MUUD TEHNILISE NÕUSTAMISE TAOTLUSED

Pärast Euroopa Parlamendi resolutsiooni IFRS 9 kohta ja vastates komisjoni taotlusele hinnata IFRS 9 võimalikku mõju omakapitaliinstrumentidele (mis oli välja toodud ka komisjoni *jätkusuutliku majanduskasvu rahastamise* tegevuskavas) avaldas EFRAG avalikkusega konsulteerimiseks *omakapitaliinstrumentide väärtuse languse ja mahakandmisjärgse ümberkirjendamise (recycling)* aruteludokumendi. EFRAG uuris IFRS 9 ja pikaajaliste investeeringutega seoses ka teaduskirjandust. 2018. aasta novembris esitas EFRAG nõuandedokumendi omakapitaliinstrumentide IFRS 9 kohase arvestusliku käsitlemise kohta. Selles oli järeldus, et nõuanderühm ei olnud saanud standardi kahjulikkuse kohta (pikaajaliste) omakapitaliinvesteeringute tegemise otsustele piisavalt tõendeid, et soovitada lähiajal standardi muutmist. Ent EFRAG hakkas tegelema ka komisjoni teise palvega – uurida võimalust kehtestada omakapitali- ja omakapitalilaadsetesse instrumentidesse tehtud pikaajaliste investeeringute õiglase väärtuse mõõtmise jaoks alternatiivsed arvestuslikud käsitlemised.

Samuti komisjoni palvel ja kooskõlas 2018. aasta märtsis jätkusuutliku majanduskasvu rahastamise tegevuskavas ette nähtud ajakavaga asutas EFRAG Euroopa ettevõtete aruandluslabori („aruanduslabor“). See peaks heade tavade levitamise soodustama

innovatsiooni ettevõtete aruandluses. Aruanduslabori juhtrühm kohtus esimest korda 2018. aasta novembris ja kinnitas esimese projekti, mille käsitusala on kliimaaruandlus. Pärast liikmekandidaatide esitamise kutset (detsembris) asutati kliimaaruandlusprojekti rakkerühm, mis alustas tööd 2019. aasta veebruaris. Otsuse lisada projekt aruanduslabori tegevuskavva teeb labori juhtrühm, võttes arvesse 2019. aasta juulist septembri lõpuni toimunud avalikkusega konsulteerimisel sidusrühmadelt saadud teavet.

3.1.3. UURIMISTEGEVUS

2018. aastal konsulteeris EFRAG oma uurimisalase tegevuskava suhtes avalikkusega, et oleks tagatud tegelemine Euroopa jaoks kõige olulisemate uurimisprojektidega. Avalikkusega konsulteerimisel saadi teada, milliseid uurimisprojekte Euroopa sidusrühmad prioriteetseks peavad. Selle tulemusena käivitas EFRAG 2018. aasta lõpus kolm uut uurimisprojekti: *parem teave immateriaalse vara kohta, krüptovara ning muutuvad ja tingimuslikud maksed*. Uurimistegevuse raames avaldas EFRAG ka aruteludokumendi „*Non-exchange Transfers: A role for Societal Benefit?*“ (*Mittekaubanduslikud ülekanded kui ühiskondlikud hüved?*) ja aitas pensioniskeemide nõuanderühma kaudu kaasa *pensioniskeemide* valdkonnas tehtavale tööle. Akadeemilise nõuandekogu ja võrgustiku kaudu tõhustas EFRAG koostööd akadeemiliste ringkondadega.

Seoses EFRAGi mõjuga rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite teemalisele arutelule tasub mainida, et enne IASB *omakapitali omadustega finantsinstrumentide* aruteludokumendi avaldamist tegi EFRAGi sekretariaat esmase analüüsi, järgides sellega üleskutset analüüsida mõju kogu standardite kehtestamise protsessi jooksul, mitte ainult lõpus. EFRAG suhtles arvamuskirja üle konsulteerides muu hulgas väga paljude riiklike standardiasutustega ja kasutajatega, et hinnata omakapitali omadustega finantsinstrumentide aruandluse eeskirjade muutmise laiemat mõju ja võimalikke soovimatuid tagajärgi, et vähendada kinnitamisetapis probleemide tekkimise võimalust, kui IASB peaks otsustama standardiga edasi minna. EFRAGi sekretariaat avaldas esmase analüüsi töödokumendi 2019. aasta veebruari lõpus.

3.2. JUHTIMINE, LÄBIPAISTVUS JA AVALIK ARUANDEKOHUSTUS

3.2.1. EFRAGi JUHTIMINE PÄRAST MAYSTADTI ARUANDES ESITATUD SOOVITUST

EFRAGi juhtimisreformiga, mis algas 31. oktoobril 2014, parandati organisatsiooni legitiimsust ja esindatust ning muudeti ELi osalemine IASB standardite kehtestamise protsessis sidusamaks.

Juhtimisreform lõppes 2016. aasta juulis, mil EFRAGi üldkoosolekul määrati ametlikult EFRAGi juhatuse esimeheks endine Euroopa Parlamendi liige Jean-Paul Gauzès, kelle kandidatuuri oli üles seadnud Euroopa Komisjon ning kellele olid andnud oma heakskiidu Euroopa Parlament ja nõukogu. Gauzès volitusi pikendati veel üheks kolmeaastaseks ametiajaks alates 1. juulist 2019.

Euroopa järelevalveasutused ja Euroopa Keskpang on otsustanud olla EFRAGi juhatuses ametlikud sõnaõigusega vaatljad. Nende arvamusi on EFRAGi seisukohtade kujundamisel hoolikalt arvestatud ning nad on oluliselt kaasa aidanud EFRAGi mõjuanalüüsidele, eelkõige finantsstabiilsuse valdkonnas.

Väärrib ka mainimist, et EFRAGi juhatus jõudis 2018. aastal kõigi oma järeldesteni konsensuse alusel, ilma et olnuks vaja kasutada hääletamist. 2017. aastal vahetus EFRAGi juhatus esimest korda ja ametisse nimetati uus juhatus. Maystadti aruandest¹¹ lähtuvalt loodi erainvestoreid (nn lõppkasutajaid) esindavate Euroopa organisatsioonide jaoks vaatlejakoht.

EFRAGi juhatus korraldab igal aastal EFRAGi üldkoosoleku järelevalve all oma liikmete tegevuse ja tulemuslikkuse läbivaatamise. 2018. aastal toimunud ning strateegilisi, juhtimise ja tegevuslikke küsimusi hõlmanud läbivaatamise tulemusena ilmnas, et uus tasakaalus juhtimisstruktuur toimib hästi ja on organisatsiooni usaldusväärsust suurendanud. EFRAGi edasise tegevuse tulemuslikkuse parandamiseks võeti vastu veel mitu soovitus.

EFRAG tellis 2017. aastal sõltumatult ettevõttelt FleishmanHillard uuringu selle kohta, milline on väliste sidusrühmade jaoks EFRAGi nähtavus ja tulemuslikkus. 2018. aasta märtsis avaldatud lõpparuandes leidis kinnitust EFRAGi töö positiivne mõju sidusrühmadele, EFRAGi juhatuse esimehe eestvedamisel loodud kommunikatsioonirühma mõju EFRAGi nähtavusele ja usaldusväärsusele ning vajadust nähtavust pidevalt parandada.

Võimalike huvide konfliktidega probleeme ei ole. EFRAGi sise-eeskirjades on sätestatud huvide konflikti vältimise nõuded ja EFRAGi juhatus on kehtestanud oma liikmete huvide konflikti vältimise korra, mis on avaldatud EFRAGi veebisaidil. Selle eesmärk on tagada EFRAGi kui Euroopa avalikes huvides tegutseva organisatsiooni usaldusväärsus. Seeläbi peaks saama vältida huvide konflikte ja huvide konfliktina paistvaid olukordi, mis pärsivad vaba arutelu, viivad otsuste või tegudeni, mis ei ole Euroopa laiemas üldsuses või EFRAGi huvides, või jätavad mulje, et EFRAG ei ole toiminud korrektselt. EFRAGi juhatuse liikmed ja EFRAGi töötajad allkirjastavad igal aastal isiklike huvide deklaratsiooni.

3.2.2. LÄBIPAISTVUSEESKIRJAD

EFRAG on pärast asutamist võtnud kasutusse läbipaistva ja avaliku nõuetekohase menetluse, mida on ajapikku edasiarendatud. Selle nõuetekohase menetlusega antakse kõigile Euroopa sidusrühmadele võimalus esitada EFRAGile kaalumiseks oma arvamusi ning tagatakse, et EFRAGi seisukohtade kujundamisel võetakse arvesse raamatupidamis- ja majandusmodelite ning arvamuste mitmekesisust Euroopas. See on hädavajalik, et uued IFRSid vastaks Euroopa vajadustele.

EFRAGi legitiimsus põhineb läbipaistvusel, juhtimisel, nõuetekohasel menetlusel (mis võib hõlmata reaalingimuste teste, mõjuanalüüsi ja sidusrühmadega suhtlemist), avalikkusele

¹¹ Should IFRS Standards be more “European”? (Kas rahvusvahelised finantsaruandluse standardid peaksid olema euroopalikumad?) Philippe Maystadti aruanne, oktoober 2013.

aruandmisel ning eesrindlikkusel. EFRAG on nõuetekohase menetluse raames avaldanud esialgseid seisukohti avalikkusega konsulteerimiseks, teinud reaalingimuste teste ja muus vormis mõjuanalüüse, suhelnud sidusrühmadega (mõnel juhul eelkõige finantsaruannete kasutajatega), korraldanud eriuuringuid, avaldanud tulemusi tagasisidearuannetes ning andnud välja lõplikke seisukohti. EFRAG aitab kaasa tõenduspõhisele standardite kehtestamisele, korraldades kvantitatiivseid uuringuid, millest saadud teavet saab kasutada EFRAGi arvamuskirjade ja kinnitamisnõuannete üle arutlemisel ning mis on järk-järgult muutumas üha olulisemaks EFRAGi uurimistegevuse osaks.

EFRAGi juhatuse, tehniliste ekspertide rühma (EFRAG TEG) ja standardite kehtestajate nõuandefoorumi (EFRAG CFSS) koosolekud on avalikud ning neist on tehtud veebiülekandeid 2018. aasta märtsist alates. Koosolekute päevakord ja kokkuvõtted avaldatakse EFRAGi veebisaidil. Samuti on avalikkusele kättesaadavad EFRAGi juhatuse, tehniliste ekspertide rühma ja konsulteerimisfoorumi koosolekute abimaterjalid. Alates 2018. aasta märtsist tehakse neist avalikest koosolekutest ka veebiülekandeid, nii et sidusrühmad saavad jälgida arutelusid nii reaalajas kui ka pärast koosolekut. Tehniliste ekspertide rühma aruteludes kasutatakse riiklike standardiorganisatsioonidega konsulteerimise foorumilt ning EFRAGi asjaomastelt töörühmadelt ja nõuandekogudelt saadud sisendeid.

EFRAGi juhatus saab regulaarselt aruandeid kõigi EFRAGi töötajate pikematest vestlustest kolmandate isikutega (mis ei toimu tavapäraste halduskoosolekute käigus). Nende aruannete koondandmed esitatakse lõplikes toetusaruannetes, mille EFRAG esitab komisjonile.

EFRAG avaldab igal aastal ülevaate, mis tagab juhtimis- ja finantsstruktuuri ning asjaomase aasta põhitegevuse täieliku läbipaistvuse. 2018. aasta ülevaade avaldati 2019. aasta 25. aprillil.

Üldiselt iseloomustab EFRAGi juhtimist peamiste sidusrühmade vahelise teabevoog hea läbipaistvus. Samuti on EFRAG näidanud üles tahet suhelda komisjoniga, et saavutada varasemast veelgi parem läbipaistvus. Pühendumuse märgina kinnitas EFRAGi juhatus 9. juulil 2019 EFRAGi avaliku läbipaistvusregistri korra, mille kohaselt avaldab EFRAG oma veebisaidil kõik juhatuse esimehe, tehniliste ekspertide rühma eesistuja ning EFRAGi tegevjuhi kohtumiste ja vestluste andmed. Läbipaistvusregistrit hakati pidama 1. septembril ja selle esimene versioon avaldatakse veebis 2019. aasta sügise lõpupoole. EFRAG lubas komisjonile, et peab oma veebisaidil regulaarselt ajakohastatavat avalikku registrit, mis hõlmab üht kalendriaastat.

3.2.3. EFRAGI JUHTIMISSTRUKTUURI LAI ESINDATUS JA AVALIK ARUANDEKOHUSTUS

Üldjoontes on EFRAGi juhtimisstruktuuri kujundamine laiu huve esindavaks ja avalikkusele aru andvaks olnud edukas.

EFRAGi juhatus saab regulaarselt aruandeid kõigi EFRAGi töötajate pikematest vestlustest kolmandate isikutega (mis ei toimu tavapäraste halduskoosolekute käigus). Nende aruannete koondandmed esitatakse lõplikes toetusaruannetes, mille EFRAG esitab komisjonile. EFRAG on valmis suhtlema komisjoniga, et saavutada varasemast veelgi parem läbipaistvus, et

avaldada avalikkuse huvides tegutsemise raames rohkem teavet EFRAGi juhtide vestlustest väliste sidusrühmadega.

EFRAG püüab saavutada juhatuses, tehniliste ekspertide rühmas, selle töörühmades ja nõuandekogudes, aruanduslabori juhtrühmas ja selle projektide töörühmades sobiva geograafilise, professionaalse ja soolise tasakaalu. Asjaomased nõuded on kirjas EFRAGi sise-eeskirjades, kus on sätestatud ka see, mitu sama kodakondsusega inimest võib korraga olla EFRAGi juhatuses ja tehniliste ekspertide rühmas, ning neid nõudeid kohaldata ka aruanduslabori esimese juhtrühma kokkupanemisel. Peale selle on sätestatud professionaalse ja soolise tasakaalu nõuded.

EFRAGi juhatuse liikmete ametissenimetajateks Maystadi soovitude alusel sisseseatud süsteemi järgides on EFRAGi liikmesorganisatsioonid. EFRAGi tehniliste ekspertide rühma, selle töörühmade ja nõuandekogude, aruanduslabori juhtrühma ja selle projektide töörühmade liikmete kandidaatide ülesseadmise kutsed on avalikud ja laialt levitatud.

Saadud avalduste arv on piirkonniti väga erinev, aga eriti tuntakse puudust Kesk- ja Ida-Euroopast pärinevatest ning naissoost kandidaatidest. Siiski on aruanduslabori juhtrühma ja selle projektide töörühmade jaoks leitud varasemast rohkem Kesk- ja Ida-Euroopast pärinevaid ning naissoost kandidaate (vt täpsemad andmed seisuga 31.12.2018: 4. liide).

Kuigi nende meetmete üldised tulemused olid väga positiivsed, on siiski veidi kaheldav, kas EFRAG suudab arvestada Euroopa sidusrühmade kõigi erinevate seisukohtadega. EFRAG peaks endiselt küsima aktiivselt tagasisidet ka nendelt sidusrühmadelt, kes on selle töösse vähem kaasatud, kuid keda see mõjutab, ja EFRAGi vahetust mõjualast väljaspool asuvatelt sidusrühmadelt.

3.2.4. EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU KAASAMINE VARAJASES ETAPIS

EFRAG vahetab mõtteid Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjoni alalise IFRSi rühmaga, et Euroopa Parlamendi liikmed saaksid anda oma panuse EFRAGi töösse ning hoida neid kursis olulisima tegevusega standardite kehtestamise kõigi etappides. Üks arvamuste vahetamise kohtumine EFRAGi tegevuse kohta toimus 2018. aasta märtsis, mil räägiti IFRS 17st. 3. oktoobril 2018 andis Euroopa Parlament selle kohta välja resolutsiooni. Mõttevahetus EFRAGi juhatuse esimehe ja tehniliste ekspertide rühma eesistuja ning parlamendi majandus- ja rahanduskomisjoni vahel toimus ka 17. mai 2018. aasta avalikul koosolekul.

Komisjon kutsub EFRAGi alati raamatupidamise regulatiivkomitee koosolekutele ning EFRAG esitab seal komisjoni palvel alati ülevaate käimasolevast tööst ja arvamustest konkreetsete teemade kohta. Nii saab raamatupidamise regulatiivkomitee EFRAGiga mõtteid vahetada ja juba standardite kehtestamise alguses sellesse oma panuse anda. Raamatupidamise regulatiivkomitee arutab kinnitamisnõuannete küsimise kirjade sisu enne EFRAGile saatmist, et kõik ELi huvid oleks kaetud.

Euroopa Parlamendi ja raamatupidamise regulatiivkomitee varase kaasamisega saab EFRAG arvestada arvamuskirja või kinnitamisalaste nõuannete esialgses versioonis nende seisukohadega.

3.2.5. EFRAGi RAHASTAMISSTRUKTUURI MITMEKESISTAMINE JA TASAKAAL

EFRAG on avaliku ja erasektori rahastatav organisatsioon, mis tegutseb Euroopa avalikes huvides. EFRAGi õiguslik vorm on AISBL (Belgia rahvusvaheline mittetulundusühendus).

EFRAGi liikmesorganisatsioonideks on kaheksa Euroopa sidusrühmade organisatsiooni, üheksa siseriiklikku organisatsiooni ja Euroopa Komisjon.

Liikmesorganisatsioonide rahaliste maksete jaotus on esitatud 3. liites.

Peale rahaliste vahendite saab EFRAG ka mitterahalist toetust EFRAGi tehniliste ekspertide rühma liikmetelt, EFRAGi juhatuselt, töörühmadelt ja nõuandekogudelt, samuti tasuta lähetusi.

EFRAG kavatseb 2019. aastal otsida uusi liikmesorganisatsioone ja laieneda ka geograafilist esindatust. Täpsemalt vaadatakse läbi rahastamisstruktuur, et muuta see pikaajaliselt jätkusuutlikuks, arvestades et Accountancy Europe on palunud vähendada alates 2019. aastast oma osalustasu ning Ühendkuningriigi, ja Iirimaa audiitorite, raamatupidajate ja aktuaaride järelevalveasutuse – finantsaruandluse nõukogu (FRC) – võimalikku lahkumist pärast Brexiti.

1. AVALIKU HUVI JÄRELEVALVE NÕUKOGU (PIOB)

4.1. ÜLEVAADE TEGEVUSEST

Üleilmne standardite kehtestamine auditeerimise ja kindluse andmise, eetika ning hariduse valdkonnas toimub kolme tasandi koostöös: standardite kehtestamise kogud, mida toetavad Rahvusvaheline Raamatupidajate Föderatsioon (IFAC), sõltumatu järelevaataja PIOB ja avaliku sektori asutusi esindav järelevalverühm.

PIOB on sõltumatu välisorgan, mis koosneb koos esimehega kümnest liikmest (kellest kaks on ELi nimel ametisse nimetanud komisjon) ja mis teeb järelevalvet auditeerimise, eetika ja raamatupidamisharidusega seotud standardite kehtestamise üle. Sellised standardid on rahvusvahelised auditistandardid (ISA), raamatupidajate eetikastandardid ja rahvusvahelised haridusstandardid (IES). Selline standardite kehtestamise struktuur loodi 2003. aastal toimunud IFACi reformidega¹², mis olid ajendatud suurfirmade kokkukukkumisest ning finantsaruandluse ja auditeerimise puudujääkidest paljudes riikides. Reformi olulisim osa oli PIOBi asutamine, et suurendada investorite ja teiste usaldust ning jälgida, et standardite kehtestamise kogude tegevus auditeerimisvaldkonnas vastaks avalikule huvile.

¹² IFAC (Rahvusvaheline Raamatupidajate Föderatsioon) on eraõiguslik raamatupidajaid ja audiitoreid esindav organ.

PIOBi üldine ülesanne on tagada nõuetekohane menetlus, järelevalve ja läbipaistvus ning avalike huvide kaitse kogu tegevuses, mis hõlmab IFACi audiitorite jaoks mõeldud rahvusvaheliste standardite ettepanekute tegemist, arendamist ja vastuvõtmist. Hiljutisi auditiskandaale (nt Carillioni maksejõuetus Ühendkuningriigis) arvestades on see endiselt kriitilise tähtsusega ülesanne.

PIOB kiidab heaks ka standardite kehtestamise kogude liikmete kandidatuurid, annab nõusoleku nende kogude strateegiatele ja töökavadele, jälgib standardite väljatöötamist ja kontrollib, kas kõiki avalikkusega konsulteerimise käigus mainitud aspekte on nõuetekohaselt arvesse võetud. Vajaduse korral soovitab PIOB meetmeid, millega tagada, et standardid on tõepoolest avalike huvidega kooskõlas.

2018. aastal suhtles PIOB¹³ regulaarselt tema järelevalve all olevate standardite kehtestamise kogudega (rahvusvaheline auditeerimise ja kindlustandvate töövõtude standardite komitee (IAASB), rahvusvaheline raamatupidamishariduse standardite koostamise kogu IAESB ja rahvusvaheline eetikastandardite koostamise kogu IESBA), nende kolme konsulteeriva nõuanderühma, vastavusnõuandekogu, ametissenimetamise komitee ja IFACi juhatusega.

Lisaks on PIOB osalenud järelevalverühma aruteludes praeguse rahvusvaheliste auditistandardite juhtimise ja järelevalve mudeli reformi teemal ning avaliku huvi raamistiku väljatöötamises. Nimetatud raamistiku eesmärk on luua standardite kehtestamise protsessis avalike huvidega arvestamise hindamiseks parem süsteem. Kavandatud reformi teemal konsulteeris järelevalverühm põhjalikult avalikkusega¹⁴ ja saadud tagasisidest¹⁵ on näha sidusrühmade laialdast toetust reformile, et paraneks auditeerimisstandardite kehtestamise läbipaistvus ja sellega seotud aruandekohustus. Kõik sidusrühmad toetavad ka avaliku huvi raamistikku, mida kohaldatakse kogu standardite kehtestamise protsessi jooksul.

2018. aasta suurimad saavutused olid ISA 540 (Arvestushinnangute, sh õiglase väärtuse arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatu auditeerimine) vastuvõtmine, muudetud ülesehitusega ja täiendatud eetikakoodeksi väljaandmine ning viimase dokumendi „Hüved“ valmisaamine. Kõik standardid, millele PIOB on 2018. aastal oma heakskiidu andnud, on esitatud järgmises tabelis.

¹³ PIOBi 14. avalik aruanne, mis kinnitati 2018. aastal:

http://www.ipiob.org/media/files/attach/2018PIOB_Report.pdf.

¹⁴ <https://www.iosco.org/>.

¹⁵ https://www.iosco.org/about/monitoring_group/pdf/2018-05-31-Monitoring-Group-Summary-of-Feedback.pdf.

PIOBi KOOSOLEK	Standardite kehtestamise kogu	STANDARD
Märts	IESBA	Rahvusvaheline kutseliste raamatupidajate eetikakoodeks (sh rahvusvahelised sõltumatuse normid) (muudetud ülesehitusega parandatud ja täiendatud versioon)
Märts	IESBA	Muudatused kaitsemeetmetes
Juuni	IESBA	Hüvede pakkumise ja vastuvõtmisega seotud muudatused
September	IAASB	Rahvusvaheline auditistandard ISA 540 (parandatud ja täiendatud versioon) – arvestushinnangute auditid ja nendega seoses avalikustatu avalikustamine
September	IAESB	Rahvusvaheline haridusstandard IES 7 (parandatud ja täiendatud versioon) – pidev kutsealane areng

4.2. JUHTIMINE JA ARUANDEKOHUSTUS

PIOBi liikmed määrab ametisse järelevalverühm, kellel lasub lõppvastutus üldise juhtimiskorralduse eest auditeerimist ja kindluse andmist, eetikat ning haridust käsitlevate rahvusvaheliste standardite valdkonnas.

Järelevalverühm, mille liige on ka Euroopa Komisjon, jälgib seda, kuidas PIOB täidab avaliku huvi kaitsmise ülesannet, eriti standardite kehtestamise protsessi järelevalves.

Võimalike huvide konfliktidega seoses peavad PIOBi liikmed ja töötajad järgima PIOBi käitumisjuhendit. PIOBi käitumisjuhendi esimese põhimõtte kohaselt ei tohi selle liikmed ega töötajad osaleda üheski tööülesandes, mille puhul neil võib tekkida huvide konflikt. Iga PIOBi liige allkirjastab igal aastal huvide konflikti puudumise deklaratsiooni. Ükski PIOBi liige ei ole 2018. aastal ühestki huvide konfliktist teada andnud.

Samuti peavad PIOBi liikmed käitumisjuhendi kohaselt tegutsema rahvusvahelise avalike huvide eest seisva organisatsiooni töötajatele kohaselt, olles ausad, erapooletud ja taktitundelised.

4.3. RAHASTAMISE MITMEKESISTAMISE KULGEMINE 2018. AASTAL

PIOBi rahastamine on korraldatud viisil, mis tagab nii tegeliku kui ka tajutava sõltumatuse. Avaliku huvi kaitsmisel aitaks stabiilse rahastamise korralik mitmekesistamine tagada PIOBi tegevuse jätkuvuse ja sõltumatuse. Rahastamise mitmekesistamise tähtsust tunnistati juba siis, kui toimus Rahvusvahelise Raamatupidajate Föderatsiooni (IFAC) 2003. aasta reform, mille tulemusena loodi praegune rahvusvaheliste standardite kehtestamise süsteem (sh PIOB).

Alates 2005. aastast, mil PIOB loodi, kuni 2010. aastani, mil jõustus otsusega 716/2009/EÜ kehtestatud ühenduse rahastamisprogramm, rahastas PIOBi üksnes IFAC (v.a mõningane toetus Hispaaniale – Madridi kontori üürimiseks 2018. aastal väärtuses 128 154 eurot).

IFAC teeb PIOBile igal aastal kättesaadavaks kindla maksimumsumma, mida PIOB võib omal äranägemisel kasutada, aga mujalt pärinevad vahendid asendavad ja seega vähendavad IFACi panust konkreetsel aastal. Ideaalis peaks IFACi vahendite osakaal olema alla poole PIOBi aastastest kogukulutustest, aga teiste avalikust sektorist pärinevate toetajate leidmine on olnud väga keeruline.

EL on PIOBi teine suurtoetaja. 2017. aastal olid PIOBi tulud (rahaline ja mitterahaline toetus) 1 784 154 eurot. Sellest 1 059 807 eurot ehk 59,40 %, tuli IFACilt ja 325 000 ehk 18,21 % ELilt.

2018. aastal olid PIOBi tulud (rahaline ja mitterahaline toetus) 1 825 620 eurot, millest ELilt saadi 331 000 eurot ehk 18,13 % ja IFACilt 1 135 302 eurot ehk 62,18 %.

Muude organisatsioonide rahaliste maksete jaotus on esitatud 5. liites.

Määruse artikli 9 lõikes 5 on sätestatud, et kui IFACi rahastamise osakaal ületab teataval aastal kahte kolmandikku kogu PIOB aastasest rahastamisest, peab komisjon tegema ettepaneku piirata oma iga-aastast osamakset maksimaalselt 300 000 eurole. 2018. aastal (nagu ka aastatel 2014–2016) seda ei juhtunud. Kuna IFAC ei ole rahastamisel määruses sätestatud kriitilist piiri (66,66 %) ületanud, ei pea komisjon PIOBi 2018. aasta toetust üle vaatama.

5. KOKKUVÕTE

Arvestades ELi eesmärki luua kapitaliturgude liit ja tagada finantsstabiilsus, oli ELi rahastamisprogramm 2018. aastal jätkuvalt täiel määral põhjendatud. Kolm toetusesaajat (EFRAG, IFRS ja PIOB) on tegutsenud komisjoni 2018. aasta rakendamiseotsuse lisas sätestatud aastase tööprogrammi kohaselt. Praegu ei ole põhjust kahelda, et programm on oluline ka praeguse finantsperspektiivi ülejäänud perioodil.

EFRAGi puhul on komisjonil eriti hea meel selle põhjalike mõjuanalüüside üle, mis on abiks IFRS 17 (*Kindlustuslepingud*) kinnitamisel, ja selle olulisuse üle IASB *omakapitali omadustega finantsinstrumentide* teemalises arutelus. Peale selle on Euroopa ettevõtete aruandluslabori loomine komisjoni soovil loogiline volituste laiendus, et anda komisjonile väärtuslikku infot mittefinantsaruandluse parimate tavade kohta.

IFRSi sihtasutuse IASB tegeles mureküsimustega, mis on tekkinud IFRS 17 rakendamiseelses etapis ning lükkas selleks rakendamiskuupäeva edasi ja tegi standardisse sihtotstarbelisi muudatusi. Jätkusuutlikkuse ja maksude läbipaistvusega seotud avalikustamise küsimustes kaldub sihtasutus finantsaruannetele lisatavate juhtkonna kommentaaride projektis mittesiduvuse poole. Sihtasutuse rahastamisallikate jaotus 2018. aastal näitab, et rahalise toetuse ning eri jurisdiktsioonide kuratooriumis ja IASB juhatuses esindatuse erinevus on veelgi suurenenud, kuigi oli juba enne Lõuna- ja Põhja-Ameerika panuse vähesuse tõttu tasakaalust väljas (2018. aastal vähenes nende panus veel 10 %).

PIOB teeb sõltumatut järelevalvet selleks, et anda investoritele ja teistele kindlust selles, et auditistandardid on kehtestatud avalikes huvides. Kuigi PIOBi koosseis ja roll hakkavad järelevalverühma algatatud reformi tõttu lähiaastatel tõenäoliselt muutuma, jääb sõltumatu järelevalve uue juhtimismudeli üheks oluliseks osaks. PIOBi rahastamise mitmekesistamine peaks jätkuma.

1. liide. Kokkuvõte IFRSi sihtasutuse tegevusest 2018. aastal

Standard	IASB andis välja	Kohaldatakse alates	Avaldatud Euroopa Liidu Teatajas
IFRS 2 muudatused – aktsiapõhiste maksetehingute liigitamise ja hindamise selgitused	20.6.2016	1.1.2018	27.2.2018
IFRSide iga-aastased edasiarendused 2014–2016	8.12.2016	1.1.2017	8.2.2018
IFRIC 22 „Välisvaluutatehingud ja ettemakstud tasu“	8.12.2016	1.1.2018	3.4.2018
IAS 40 muudatused – kinnisvarainvesteeringute ümberliigitamised	8.12.2016	1.1.2018	15.3.2018
IFRS 17 „Kindlustuslepingud“	18.5.2017	1.1.2021	
IFRIC 23 „Ebaselgus tulumaksukäsitluse osas“	7.6.2017	1.1.2018	24.10.2018
IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ muudatused – negatiivse hüvitisega ettemaksed	12.10.2017	1.1.2019	26.3.2018
IAS 28 muudatus – pikaajaline osalus sidus- ja ühisettevõtetes	12.10.2017	1.1.2019	11.2.2019
Iga-aastased edasiarendused 2015–2017	12.12.2017	1.1.2019	15.3.2019
IAS 19 muudatused – plaani muutmine, kärpimine ja maksmine	7.2.2018	1.1.2019	14.3.2019
IFRSide kontseptuaalse raamistiku viidete muudatused	29.3.2018		
IFRS 3 muudatused – äri mõiste	22.10.2018		
IAS 1 ja IAS 8 muudatused – olulisuse mõiste	31.10.2018		

Toetusetaotlustes kajastatud projektid	2017	2018	2019	Märkused
Parema teavitamise projekt				
Põhifinantsaruanded	Tööplaan	Tööplaan	Tööplaan	Põhifinantsaruande struktuuri ja sisu sihipärane parandamine
Avalikustamise algatus – avalikustamise põhimõtted	Tööplaan	Aruteludokument – 30.3.2017	Projekti kokkuvõte avaldati märtsis 2019	Uurimisprojekt, mille eesmärk on avalikustamisnõuete parandamine
Avalikustamise algatus – olulisuse mõiste (IAS 1 ja IAS 8 muudatused)		Avalikult arutatav eelnõu – 14.9.2017	Välja antud 31.12.2018	Projekt on lõpetatud.
Avalikustamise algatus – avalikustamise sihipärane läbivaatamine standardites			Tööplaan	Projekti eesmärk on katsetada IFRS 13 (Õiglase väärtuse mõõtmine) ja IAS 19 (Hüvitised töötajatele) avalikustamise nõuete kohaldamist IASB uute suuniste alusel.
Avalikustamise algatus – arvestuspõhimõtted			Tööplaan	Projekti eesmärk on parandada olulisuspõhimõtte kohaldamisega arvestuspõhimõtete avalikustamist.
Uurimisprojektid				

Ühise kontrolli all olev äriühendus	Tööplaan	Tööplaan	Tööplaan	Eesmärk on ühise kontrolli all olevate ettevõtete raamatupidamisarvestuse erinevuste vähendamine.
IFRS 13 rakendamisejärgne läbivaatamine		Tööplaan	Projekti kokkuvõte avaldati detsembris 2018	Läbivaatamise eesmärk on hinnata standardi IFRS 13 „Õiglase väärtuse mõõtmine“ mõju finantsaruandlusele. Läbivaatamine algas 2017. aastal teabenõude esitamisega.
Diskontomäär	Tööplaan	Tööplaan	Projekti kokkuvõte avaldati veebruaris 2019	Diskontomäära kasutamise uurimine IFRSides. Projekt lõpetati 2017. aasta märtsis. Uuringu kokkuvõte avaldatakse eeldatavalt 2018. aastal.
Dünaamiline riskijuhtimine	Tööplaan	Tööplaan	Tööplaan	Makro-riskimaandamise arvestuse uurimine, eesmärgiga töötada välja arvestusmudel riskimaandamise ja dünaamilise riskijuhtimise mõju kajastamiseks. Aruteludokument avaldatakse eeldatavalt 2019. aastal
Omakapitali omadustega finantsinstrumendid	Tööplaan	Tööplaan	Aruteludokument avaldati juunis 2018.	Selgitus nii kohustise kui ka omakapitali omadustega finantsinstrumentide esitamise kohta. Eesmärk on selgitada standardis IAS 32 „Finantsinstrumendid: esitamine“ sätestatud nõudeid.
Firmaväärtus ja selle langus	Tööplaan	Tööplaan	Tööplaan	Uurimisprojekt firmaväärtuse languse õigeaegse kajastamise tagamiseks. Eesmärk on täiendada standardi IAS 36 nõudeid.
Aktsiapõhine makse	Tööplaan	Lõpetatud	Projekti kokkuvõte avaldati	Projekt on lõpetatud.

			oktoobris 2018	
Reguleeritud tariifiga tegevused	Tööplaan	Tööplaan	Tööplaan	Projekti eesmärk on äriühingute hinnakujunduse reguleerimisel tariifide reguleerimise mõju arvestamine
Kontseptuaalne raamistik	Avalikult arutatav eelnõu – 28.5.2015	Kestab	Avaldatud märtsis 2018	Projekt on lõpetatud.
Kaevandusvaldkond			Tööplaan	IFRS 6 (Maavarade uuring ja hindamine) värskendamise uurimisprojekt
Hooldusprojektid – väikesemahulised muudatused				
Arvestuspõhimõtted ja arvestushinnangud (IAS 8 muudatused)		Avalikult arutatav eelnõu – 12.9.2017	Tööplaan	Selgitused arvestuspõhimõtete ja arvestushinnangute eristamise kohta.
Arvestusmeetodite muudatused (IAS 8 muudatus)		Tööplaan	Avalikult arutatav eelnõu – 26.3.2018	Eesmärk on alandada arvestuspõhimõtete vabatahtlike muudatuste tagasiulatuva rakendamise teostamatuse künnist
Tagasimakse olemasolu (IFRIC 14 muudatused)		Tööplaan	Tööplaan	Selgitused olukorra puhuks, kus kolmandatel isikutel on õigus teha teatavaid otsuseid äriühingu kindlaksmääratud hüvitisega skeemi kohta
Kohustiste klassifitseerimine (IAS 1 muudatus)		Avalikult arutatav eelnõu – 10.2.2015	Tööplaan	Pikendamisvõimalustega võlgnevuste liigitamise selgitus. Muudatus esitatakse eeldatavalt 2019. aastal
Äri mõiste (IFRS 3 muudatused)		Tööplaan	Välja antud 22.10.2018	„Äri“ ja „varade rühma“ mõistete eristamine selgitus

Tasud kajastamise lõpetamise 10 protsendi testis (IFRS 9 muudatus)		Tööplaan	Tööplaan	Selgitused tasude ja kulude kohta, mida tuleb arvesse võtta finantskohustise kajastamise lõpetamise hindamisel
IFRS 8 „Tegevussegmentid“ edasiarendus		Avalikult arutatav eelnõu – 29.3.2017	Projekti kokkuvõtte avaldati veebruaris 2019	Projekt lõppes pärast avalikkusega konsulteerimist avalikult arutatavale eelnõule saadud tagasisidet.
IAS 16 – tulud enne kavandatud kasutamist		Avalikult arutatav eelnõu – 20.6.2017	Tööplaan	Muudatus, millega keelatakse vara soetusmaksumusest müügitulu mahaarvamine
Maksustamine õiglase väärtuse mõõtmises (IAS 41 muudatused)			Tööplaan	Muutmise eesmärk on kitsendada IAS 12s sätestatud erandi (mitte kajastada vara või kohustise esmasel kajastamisel edasilükkunud makse) kohaldamisala.
IBORi reform ja selle mõju finantsaruandlusele			Tööplaan	Projekt, milles käsitletakse IBORi reformi tagajärgi finantsaruandlusele.
Kahjulikud lepingud – lepingu täitmise kulud (IAS 37 muudatus)			Avalikult arutatav eelnõu – 13.12.2018	Projekti eesmärk on täpsustada vältimatute kulutuste mõistet, mille alusel otsustatakse, kas leping on kahjulik.
Varast saadavast tulust olenevad pensionihüvitised			Tööplaan	Projekt, milles uuritakse IAS 19 (Hüvitised töötajatele) muutmise võimalust seoses varast saadavast tulust olenevate pensionihüvitistega.
Tütarettevõtte kui			Tööplaan	IFRS 1 selgitused seoses kumulatiivse

esmakordne kasutuselevõtja (IFRS 1 muudatused)				ümberarvestuserinevusega, kui tütarettevõtte võtab IFRSi esimest korda kasutusele.
--	--	--	--	--

2. liide. IFRSi sihtasutuse rahastamise jaotus 2018. aastal

IFRSi sihtasutuse rahastamise jaotus						
Rahastaja	Maksed 2018. aastal	Maksed 2017. aastal	Maksed 2016. aastal	Kuraatorite arv	Muutus püsiva vahetuskursi juures	
					2018/2017	2017/2016
Rahvusvahelised audiitorühingud	24,0 %	34,7 %	31,3 %		−31,8 %	−0,3 %
Euroopa Komisjon	18,5 %	16,5 %	15,6 %		2,0 %	2,0 %
ELi liikmesriigid	17,3 %	15,9 %	15,4 %	7	−4,0 %	1,0 %
Aasia ja Okeaania	32,7 %	25,6 %	29,0 %	8	7,4 %	−2,4 %
Põhja- ja Lõuna-Ameerika	6,1 %	5,8 %	6,6 %	6	−10,8 %	−17,0 %
Aafrika	0,6 %	0,5 %	1,2 %	1	0,0 %	−53,3 %
Muu	0,8 %	0,9 %	0,9 %	0	−15,7 %	−2,4 %
Kokku				22	−9,7 %	−2,1 %

Allikas: IFRSi sihtasutus

3. liide. EFRAGi rahastamise jaotus 2018. aastal

MAKSED (TUHANDETES EURODES)			
	2018	2017	2016
Euroopa sidusrühmade organisatsioonid			
Accountancy Europe	300	300	300
BUSINESSEUROPE	125	125	125
INSURANCE EUROPE	75	75	75
Euroopa Pangandusföderatsioon	75	75	75
Euroopa Hoiupankade Ühendus (ESBG)	75	75	75
Euroopa Pangaühistute Ühendus (EACB)	75	75	75
Euroopa VKEda Raamatupidajate ja Audiitorite Föderatsioon (EFAA)	25	25	25
Euroopa Finantsanalüütikute Ühingute Föderatsioon (EFFAS)	15	15	15
Kokku	765	765	765
Riiklikud organisatsioonid			
Prantsusmaa	350	350	350
Saksamaa	350	350	350
Ühendkuningriik	350	350	350
Itaalia	290	290	290
Rootsi	100	100	100
Taani	50	50	50
Madalmaad	50	50	50
Hispaania	50	50	0
Luksemburg	10	15	15
Kokku	1600	1605	1555
Euroopa Komisjon ¹⁶	2885	2593	2432
MAKSED KOKKU	5250	4963	4752

Allikas: EFRAG

¹⁶ Toetusmaksed 31. juuli 2019. aasta seisuga (2018. aasta kohta esialgsed andmed).

4. liide. EFRAGi sooline jaotus 31. detsembri 2018. aasta seisuga

Rühm	Meeste osakaal	Naiste osakaal	Kesk- ja Ida-Euroopast pärit isikute osakaal	Eri kodakondsusi
EFRAGi juhatus	76 %	24 %	0 %	
EFRAGi tehniliste ekspertide rühm	87 % (alates 1. aprillist 2019: 81 %)	13 % (alates 1. aprillist 2019: 19 %)	6 % (alates 1. aprillist 2019: 0 %)	10% (alates 1. aprillist 2019: 8%)
EFRAGi tehniliste ekspertide rühma töörühmad ja nõuandekomisjonid	79 %	21 %	2 %	6–14
Aruanduslabori juhtrühm	59 %	41 %	12 %	13
Aruanduslabori projekti töörühm	52 %	48 %	13 %	13

Allikas: EFRAG

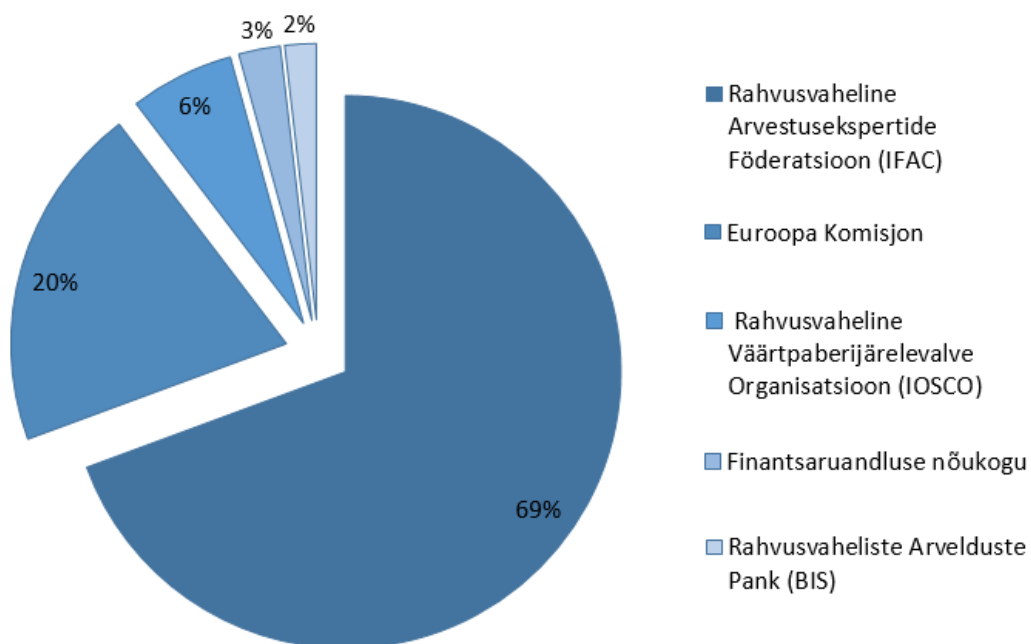
5. liide

PIOBi eelarve mitmekesistamine

2012. aastal korraldas PIOB tihedas koostöös järelevalverühma ja IFACiga rahaliste vahendite kogumise. Selle tulemusena saavutas PIOB järgmistel aastatel mitmekesise rahastamisbaasi, mis sisaldas ka muid allikaid kui IFAC. 2018. aastal sai PIOB makseid kogusummas 1 636 302 eurot järgmistelt rahastajatelt:

- Rahvusvaheline Arvestusekspertide Föderatsioon (IFAC): 1 135 302 eurot
- Euroopa Komisjon: 331 000 eurot
- Rahvusvaheline Väärtpaberijärelevalve Organisatsioon (IOSCO): 100 000 eurot
- Finantsaruandluse nõukogu (FRC): 40 000 eurot
- Rahvusvaheliste Arvelduste Pank (BIS): 30 000 eurot

2018. aasta maksete %

Lisa

Programmi vahehindamine

1. LÜHIKOKKUVÕTE

Siin lisas on vahehindang konkreetsete finantsaruandluse ja auditeerimisega seotud tegevuste rahastamise programmile. Hinnatakse programmi perioodi 2014–2019 eesmärkide saavutamist.

Hinnang hõlmab programmi üldist asjakohasust ja sidusust, selle elluviimise tulemuslikkust ning toetusesaajate tööprogrammide üldist ja individuaalset tulemuslikkust määruse nr 258/2014 artiklis 2 osutatud eesmärgi saavutamisel (parandada siseturu tõhusat toimimist võimaldavaid tingimusi, toetades rahvusvaheliste finantsaruandluse ja auditeerimise standardite läbipaistvat ja sõltumatut väljatöötamist).

Hindamisel leiti, et rahastamisprogramm aitas vaadeldaval perioodil soovitud eesmärgi täitmisele kaasa ning on Euroopa ettevõtete aruandluse raamistiku muutmist arvestades endiselt asjakohane ja kooskõlas Euroopa Liidu muude poliitiliste prioriteetidega.

Siiski leiti vahehindamisel ka uusi probleemkohti, mis on tekkinud seoses jätkusuutliku majanduskasvu rahastamise tegevuskavaga, mille kohaselt peab EFRAG kinnitamisalases tegevuses pöörama rohkem tähelepanu jätkusuutlikkusega seotud mõjudele, sest IFRSi sihtasutus kaalub standardite kehtestamisel vaid finantstulemuste aruandlust ning tal pole kohustust hinnata IFRSide laiemat mõju majandusele ega jätkusuutlikkusele.

Vahehindamisel täheldati, et selle uue poliitikaeesmärgiga on juba laiendatud EFRAGi kinnitamis- ja uurimistegevuse ulatust. EFRAG alustas hiljuti komisjoni palvel kahe suure eriprojektiga, et hinnata IFRSide mõju pikaajalistele omakapitaliinvesteeringutele ja selgitada välja võimalikud parandused, millega soodustada investeerimise pikaajalisust. PIOBi puhul tuletavad komisjoni talitused meelde, et selle rahastamisallikad peaksid olema mitmekesisemad.

Üldiselt leidsid komisjoni talitused, et praegune ELi kaasrahastamine on seni vastanud ootustele ja seda tuleks järgmises mitmeaastases finantsraamistikus (2021–2027) jätkata. Eriti peaks see kindlustama sobiva rahastuse EFRAGi lisaulesannete täitmiseks jätkusuutlikkuse valdkonnas.

2. SISSEJUHATUS

2.1. VAHEHINDAMISE OTSTARVE

Määruse nr 258/2014 artikli 9 lõikes 8 on nõue, et komisjon peab Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitama aruande perioodil 2014–2020 finantsaruandluse ja auditeerimise valdkonna tegevuste rahastamise liidu programmis saavutatu kohta. Aruandes hinnatakse vähemalt programmi *üldist asjakohasust* ja *järjepidevust*, selle elluviimise *tulemuslikkust* ning toetusesaajate tööprogrammide üldist ja *individaalset tulemuslikkust* rahvusvaheliste finantsaruandluse ja auditeerimise standardite väljatöötamise läbipaistvuse ja sõltumatuse toetamisel.

2.2. EUROOPA LIIDU PROGRAMM, MILLE ALUSEL TOETATAKSE TEATAVAID TEGEVUSI FINANTSARUANDLUSE JA AUDITEERIMISE VALDKONNAS

Programmist kaasrahastatakse kolme organisatsiooni – rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) sihtasutuse, Euroopa finantsaruandluse nõuanderühma (EFRAG) ja avaliku huvi järelevalve nõukogu (PIOB) – tegevust. See aitab kaasa liidu finantsaruandluse ja auditeerimisega seotud poliitikaeesmärkide saavutamisele. IFRSi sihtasutus koostab rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid (IFRSid) oma rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite nõukogus (IASB). EFRAG annab Euroopa Komisjonile uute ja muudetud standardite kohta kinnitamisalast nõu ning teeb IASB standardite kehtestamisega seotud tegevuse üle järelevalvet, et kaitsta liidu huve. PIOB teeb järelevalvet Rahvusvahelise Raamatupidajate Föderatsiooni (IFAC) kolme standardite kehtestamise kogu üle, kes tegutsevad auditeerimise ja kindluse andmise, hariduse ning eetika valdkonnas.

Finantsaruandluse valdkonnas täiendab programm IASi määrust, mille kohaselt peavad ELi reguleeritud turul noteeritud väärtipaberitega äriühingud koostama oma konsolideeritud finantsaruanded rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite kohaselt.

Programmi rahastamispaketi maht perioodil 2014–2020 on 57 007 000 eurot, mis jaguneb järgmiselt:

- IFRSi sihtasutus: 31 632 000 eurot
- EFRAG: 23 134 000 eurot
- PIOB: 2 241 000 eurot

Kolme toetusesaajat rahastatakse tegevustoetustega, mida antakse iga-aastaste tööprogrammide eelarve otsese täitmise kaudu.

2.3. PROGRAMMI EESMÄRGID

Finantsaruandluse valdkonnas on programmi loomise määruse (määrus nr 258/2014) põhjendustes nimetatud muu hulgas järgmisi peamisi tegevuseesmärke:

- äriühingute raamatupidamisarvestuse võrreldavuse ja läbipaistvuse tagamine kogu liidus;

- rahvusvaheliselt kasutatavate raamatupidamisstandardite lähendamise soodustamine, et lõpuks jõuda ühtsete ülemaailmsete raamatupidamisstandarditeni;
- piisav liidu huvidega arvestamine rahvusvahelises standardite kehtestamise protsessis, nende huvide hulka peaks kuuluma konservatiivsuse põhimõte, õige ja õiglase ülevaate nõude rakendamine ning standarditega finantsstabiilsusele ja majandusele avaldatava mõju arvesse võtmine);
- toetusesaajate rahalise sõltumatuse (erasektorist ja muudest allikatest) suurendamine, parandades nende võimekust ja usaldusväärsust;
- rahvusvaheliste auditeerimisstandardite vastuvõtmiseni viiva protsessi ning IFACi muu avalike huvidega seotud töö järelevalvet;
- standardite kehtestamise ja kinnitamise läbipaistvuse ning sidusrühmade sellesse kaasamise soodustamine.¹⁷

2.4. LIIDU PROGRAMMI ELLUVIIMINE

Teatavate finantsaruandluse ja auditeerimise valdkonna tegevuste toetamise programmi alla kuuluvate tööprogrammide sisu eest vastutab komisjon.

Ent IFRSi sihtasutuse põhikirja kohaselt on IASB-l oma tehniliste ülesannete seadmises ja täitmises täielik vabadus, eeldusel et konsulteeritakse sihtasutuse kuraatorite ja nõuandekoguga ning iga viie aasta tagant ka avalikkusega. See tähendab, et Euroopa Komisjon saab järgida üksnes IASB koostatud tööprogrammi.

Komisjon teeb igal aastal liidu programmi elluviimise ja konkreetsete toetusesummade kasutamise üle järelevalvet:

- koostab aastaaruanded IFRSi sihtasutuse, EFRAGi ja PIOBi tegevuse kohta ning
- teeb iga-aastase rahastamise otsuseid, milles hindab toetusesaajate tööprogramme määruse (EL, Euratom) 2018/1046 (finantsmäärus) artiklis 110 sätestatud põhjalike eeskirjade alusel.

3. VAHEHINDAMISE ULATUS

Vahehindamisel otsitakse kooskõlas määruse nr 258/2014 artikli 9 lõikega 8 vastuseid järgmistele küsimustele.

- **Tulemuslikkus.** Kui edukalt on kogu programmis ja iga toetusesaaja eraldi tööprogrammides liigutud eesmärkide poole?
- **Asjakohasus.** Kas programmi eesmärgid on täielikkuse (uued vajadused) ja täpsuse (vajaduste muutumine või kadumine) seisukohalt endiselt asjakohased?
- **Sidusus.** Mil määral on programm kooskõlas ELi muu poliitikaga või on toetusesaajate tegevuses sellega mingeid ebakõlasid?

¹⁷ Määruse nr 258/2014 põhjendus 15.

Hindamisel on kasutatud järgmisi allikaid:

- aastaaruanded ja tõendavad dokumendid, mille toetusesaajad igal aastal Euroopa Komisjonile esitavad;
- andmed ja teave, mille komisjon on saanud järelevalvenõukogu koosolekutel, kus ta on vaatejana osalenud ning kus on arutatud ja täpsustatud rahastamisküsimusi;
- toetusesaajate finantsaruanded ja audiitori aruanded;
- külaskäigud kolme toetusesaaja ruumidesse, et kontrollida nende finantssüsteeme ja kontrollimehhanisme;
- ELi äriühingute avaliku aruandluse raamistiku kohane toimivuskontroll 2019. aastal;
- määruse nr 1606/2002 („IASi määrus“) hindamine 2015. aastal;¹⁸
- liidu programmi eelhindamine 2012. aastal.¹⁹

Metoodika

Hindamisel on järgitud määruse 258/2014 artikli 9 lõikes 8 sätestatud nõudeid. Vaadeldav periood hõlmab 2014.–2019. aastat, kuid mitte ülejäänud aega (st kuni 2020. aasta lõpuni jäänud aega).

Aruandes kasutatakse järelhindamist. Selles ei kaaluta võimalikke poliitilisi alternatiive. Neid kaaluti mõjuhinnangus, mis oli lisatud komisjoni ettepanekule võtta vastu ühtse turu programm aastateks 2021–2027²⁰.

4. HINDAMISE TULEMUSED

4.1. PROGRAMMI ÜLDINE TULEMUSLIKKUS

Kuna edusammude põhjalik hinnang on kirjas komisjoni aastaaruannetes, esitatakse siin ülevaade selle kohta, kas IFRSi sihtasutuse, EFRAGi ja PIOBi tegevus oli vaadeldaval perioodil endiselt programmi eesmärkidega kooskõlas.

Peamised tähelepanekud

Rahastamisprogrammi abil on kolm toetusesaajat saanud töötada välja standardeid, millega parandatakse finantsinstrumente, tulude kajastamist ja rendilepinguid käsitleva finantsteabe läbipaistvust ja võrreldavust. IFRSi sihtasutuse käimasolev parema teavitamise projekt on üks näide võrreldavuse parandamisest, milleks ühtlustatakse võtmetähtsusega tulemuslikkuse põhinäitaja määratlust ja finantsaruannete esitusviisi.

Programm aitas kaasa IFRSide kui kvaliteetsete raamatupidamisstandardite heakskiidule kogu maailmas.

¹⁸ COM (2015) 301 final.

¹⁹ COM (2012) 782 final.

²⁰ SWD (2018) 320 final, lisa 8.

EFRAG on andnud Euroopa Komisjonile kvalitatiivseid kinnitamisalaseid nõuandeid uute ja muudetud standardite kohta ning teeb IASB standardite kehtestamisega seotud tegevuse üle järelevalvet, et kaitsta liidu huve. Sellega seoses on liidu programm suurendanud EFRAGi võimekust teha uute IFRSide laiemate majanduslike tagajärgede kohta kogu ELi hõlmavaid mõjuhinnanguid.

Toetusesaajate rahalise sõltumatuse valdkonnas on rahastamise mitmekesistamine suurendanud nende usaldusvärsust ja tehnilist võimsust. Ent eesmärki saada IFRSi sihtasutusele riiklikku rahastust, mis on samas suurusjärgus kui riigi SKP, ei ole saavutatud. Maystadi reformiga laiendati EFRAGi liikmete ringi ja parandati Euroopa finantsaruandluse sidusrühmade vahelist koordineerimist.

Toetusesaajad IFRS ja EFRAG on kehtestanud ranged nõuetekohase menetluse eeskirjad ja loovad läbipaistvusregistrid.

PIOBile on ELi toetuse abiga saadud rohkem avalik-õiguslikke toetajaid ning tagatud vähemalt minimaalne sõltumatus IFACist ja audiitorite kutseühingust.

4.2. TOETUSESAAJATE INDIVIDUAALNE TULEMUSLIKKUS

IFRSi sihtasutus

4.2.1. IFRSi SIHTASUTUSE PEAMISED SAAVUTUSED

2015.–2020. aasta tööprogrammiga, mille IASB pärast avalikkusega konsulteerimist koostas, püütakse parandada ja toetada olemasolevate standardite rakendamist ning täiustada teabe finantsaruannetes avaldamise viisi. Perioodil 2014–2018 avaldas IFRSi sihtasutus neli olulist standardit: IFRS 15 – *Kliendilepingutest saadav müügitulu*, IFRS 9 – *Finantsinstrumendid*, IFRS 16 – *Rendid* ja IFRS 17 – *Kindlustuslepingud*. Peale selle võttis Euroopa Komisjon 2018. aasta detsembris IFRSi sihtasutuse hallatava taksonoomia alusel vastu regulatiivse tehnilise standardi Euroopa ühtse elektroonilise aruandlusvormingu kohta, mille kohaselt peavad ELi reguleeritud turul noteeritud väärtipaberite emiteerijad 2020. aastast alates koostama oma IFRSi kohased finantsaruanded iXBRL-vormingus.

4.2.2. KUI TULEMUSLIKULT ON IFRSi SIHTASUTUS SENI SOOVITUD EESMÄRKIDE POOLE LIKUNUD?

Peamised tähelepanekud

Äriühingute aruannete võrreldavuse ja läbipaistvuse tagamine kogu liidus

2015. aastal määruse nr 1606/2002 (IASi määrus) hindamise kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud aruandes jõudis komisjon järeldusele, et IFRSide kasutuselevõtt ELis on suurendanud parema kvaliteedi ja avalikustamise kaudu finantsaruannete läbipaistvust ning seega parandanud ettevõtete finantsaruannete võrreldavust nii sektorite sees kui ka nende

üleselt.

Perioodil 2014–2018 avaldas IFRSi sihtasutus olulisi standardeid ja tegeles uurimisprojektidega, mille eesmärk oli parandada IFRSi kohaste finantsaruannete võrreldavust ja läbipaistvust.

IFRS 15 (Kliendilepingutest saadav müügitulu) anti välja 2014. aasta mais ning 2015. aastal muudeti seda selgituse lisamise ja praktilise rakendamise lihtsustamisega. Algne standard töötati välja koostöös Ameerika Ühendriikide finantsarvestusstandardite nõukoguga (FASB) eesmärgiga muuta kõigile kliendilepingutele kohaldatav tulu kajastamismudel ühtsemaks ning täpsustada täiendavate rakendamisjuhiste abil endise IAS 8 (*Müügitulu*) ja IAS 11 (*Ehituslepingud*) nõudeid. Standardit on Euroopas kohaldatud alates 1. jaanuarist 2018 ning see peaks parandama IFRSi ja Ameerika Ühendriikide üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtete (GAAP) kohase aruandluse võrreldavust, parandades rakendamisjuhiste abiga ühtlasi ka selle ettevõtete kohaldamise järjepidevust.

IFRS 9 (*Finantsinstrumendid*) peaks parandama laenuinstrumentide arvestuslikku käsitlust ja tagama eeldatava krediidikahju õigeaegse kajastamise seeläbi, et kasutusele võetakse tulevikku vaatav väärtuse languse mudel. Samuti on selle eesmärk suurendada riskimaandamisinstrumentide arvestuse nõuete kooskõla ettevõtete riskijuhtimistavade ja ühtlasi parandada avalikustamist. See peaks vähendama üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtetega mitteseotud teavet ja parandama riskide maandamises finantsinstrumentide kasutamise läbipaistvust. Standardit kohaldatakse aastasele perioodile, mis algab pärast 1. jaanuari 2018.

IFRS 16 (*Rendilepingud*) laiendab oluliselt selliste rendilepingute kohaldamisala, mille puhul tuleb renditud varasid ja kohustisi rendileandja finantsaruannetes eraldi kajastada. Standard koostati eesmärgiga muuta eri ettevõtete finantsvõimendus võrreldavamaks ja rendilepingutest tulenevad rahavood läbipaistvamaks. Standard muutus Euroopas kohustuslikuks 1. jaanuaril 2019.

IFRS 17 (*Kindlustuslepingud*) eesmärk on ühtlustada kindlustuslepingute arvestuslikku käsitlust, et teha kindlustusandjate ja edasikindlustusandjate finantsaruanded paremini võrreldavaks. Samuti on standardis nõue kasutada jooksvaid hinnanguid ja kajastada eeldatavat kahju õigel ajal, mis peaks parandama kindlustuslepingutes sisalduvate kindlustus- ja finantsriskide läbipaistvust. Samuti on selle eesmärk muuta tulu kajastamise mudel IFRS 15 eeskujul ühtsemaks, et paraneks majandusharude vaheline võrreldavus.

Parema teavitamise projekti raames otsib IFRSi sihtasutus võimalusi, kuidas parandada IFRSi kohaste finantsaruannete esitusviisi, et tulemuslikkusnäitajad oleksid võrreldavamad. Avalikkusega konsulteerimine IASB ettepanekute üle peaks toimuma 2019. aastal.

Seetõttu on IFRSi sihtasutuse standardite kehtestamisega seotud tegevus komisjoni talituste hinnangul parandanud finantsaruannete läbipaistvust ja võrreldavust, parandades seega ELi kapitalituru toimimise tõhusust.

Rahvusvaheliselt kasutatavate raamatupidamisstandardite lähendamise soodustamine, et lõpuks jõuda ühtsete ülemaailmsete raamatupidamisstandarditeni

Perioodil 2014–2018 kasvas maailmas IFRSide kasutussevõtt kolmekümne uue nende järgimist nõudva jurisdiktsiooni võrra (peamiselt Aafrikas). IFRSi sihtasutuse 2018. aastal korraldatud uuringust IFRSide kasutamise kohta maailmas selgus, et 166st uuritud jurisdiktsioonist 87 % nõuavad IFRSide järgimist vähemalt avalikkusele aruandvatelt ettevõtetelt. Ent mõnes suures kapitalitururiigis (Jaapanis ja Ameerika Ühendriikides) ei ole IFRSide kasutamine kohustuslik, vaid kodu- või välisemitentidel üksnes lubatud, ning veel mõnes suures riigis (Hiina ja India) on kõigest kehtestatud riiklike raamatupidamisstandardite IFRSidele lähendamise programm, mis ei pruugi tagada täielikku kooskõla IASB väljaantud standarditega. Kuigi IASB ja FASB ühine standardite kehtestamise programm viis märkimisväärse lähenemiseni tulu kajastamise ja rendilepingute valdkonnas, ei ole selle programmiga finantsinstrumentide ja kindlustuslepingute valdkonnas jätkatud.

Seega on liidu programm mõningatest piirangutest hoolimata aidanud kaasa IFRSide kui finantsaruandluse etalonide tunnustamisele kogu maailmas.

Piisav liidu huvidega arvestamine rahvusvahelises standardite kehtestamise protsessis. nende huvide hulka peaks kuuluma konservatiivsuse põhimõte, õige ja õiglase ülevaate nõude rakendamine ning standarditega finantsstabiilsusele ja majandusele avaldatava mõju arvesse võtmine).

IFRSi sihtasutuse põhikirja kohaselt on IASB-l oma tehniliste ülesannete seadmises ja täitmises täielik vabadus, eeldusel et konsulteeritakse sihtasutuse kuraatorite ja nõuandekoguga ning iga viie aasta tagant ka avalikkusega. Euroopa Liit on IFRSi sihtasutuses esindatud ainult järelevalvenõukogu liikmena ja standardite nõuandekogu vaatlejana, mis tähendab, et liit ei saa standardite kehtestamisel tehtavaid valikuid otseselt mõjutada.

Seetõttu tuleb Euroopa sidusrühmade seisukohti esitada kooskõlas IFRSi sihtasutuse kehtestatud korraga, mis on kirja pandud sihtasutuse nõuetekohase menetluse käsiraamatus, kus on eraldi nõue, et IASB peab hankima teavet standardite koostamise ettepanekute võimaliku mõju kohta ning avaldama iga avalikult arutatava eelnõu või lõpliku standardi mõjuanalüüsi. Ent nõuetekohase menetluse käsiraamatu nõuetes keskendutakse finantsaruandluse täiustamisele ning nii kasutajate kui ka koostajate võimalike (nõuete täitmise) kulude hindamisele. See aga jätab tähelepanuta IFRSide laiema mõju finantsstabiilsusele, majandusele ja jätkusuutlikkusele.

IFRSi sihtasutus moodustas 2013. aastal nõuandva organi (mõjuanalüüsi konsulteerimisrühm), mis peaks aitama IASB-l mõjuanalüüsi metoodikat parandada. Sellega seoses saavutati mõningast edu IFRS 16 (*Rendid*) väljaandmisele eelnenud mõjuanalüüsis, milles uuriti just standardi majanduslikku mõju, nagu mõju ettevõtete laenukasutuse kulutustele, teatavatele laenutingimustele (EFRAGi uuringu tulemuste alusel), pankade regulatiivsetele kapitalinõuetele ja väiksemate ettevõtete jaoks rahastamise kättesaadavusele. 2019. aastal alustas IFRSi sihtasutus avalikkusega konsulteerimist nõuetekohase menetluse

käsiraamatu läbivaatamise üle, sooviga täpsustada, et IASB peaks mõju analüüsima kogu standardite kehtestamise protsessi käigus ja vaatlema ka uute IFRSide võimalikku kasu pikaajalise finantsstabiilsuse seisukohalt. Ent selle kohaselt ei ole IASB-l kohustust hinnata võimalikku laiemat finantsaruandluse muutmise mõju majandusele ega muid tagajärgi.

Õige ja õiglase ülevaate põhimõttega seoses andis IASB 2018. aasta märtsis välja finantsaruandluse kontseptuaalse raamistiku muudetud versiooni, kus on kirjas mittesiduvad IFRSide koostamise suunised. Kontseptuaalne raamistik ei ole küll Euroopa Liidult heakskiitu saanud, aga selles on sätestatud kasuliku finantsteabe kvalitatiivsed tunnused, mistõttu on see õige ja õiglase ülevaate põhimõtet soodustav kontseptuaalne taust. Muudetud raamistikus täpsustatakse, et esitatav teave peaks aitama kasutajatel hinnata, kuidas juhtkond majandusüksuse ressursse haldab, ja sedastatakse, et konservatiivsuspõhimõtte (määratletud kui ebakindlatel asjaoludel põhinevate hinnangute puhul rakendatav ettevaatlikus) järgimine toetab finantsaruandluse paikapidavust.

Toetusesaajate rahalise sõltumatuse (erasektorist ja muudest allikatest) suurendamine, parandades nende võimekust ja usaldusväärsust

IFRSi sihtasutuse rahaliste vahendite muutumine							
Summad naelades	miljonites	inglise	2018	2017	2016	2015	2014
Saadud rahastus			22,0	25,1	24,1	21,3	22,6
Väljaannetest saadud tulud			8,6	6,6	6,1	5,8	5,5
Netotulu			2,9	8,7	3,2	2,7	3,7
Rahvusvaheliste raamatupidamisfirmade vabatahtlikud maksed			5,4	8,7	7,7	7,0	6,4
Keskmine töötajate arv			142	134	137	139	136

IFRSi sihtasutuse rahastamise jaotus					
Rahastaja	2018	2017	2016	2015	2014
Rahvusvahelised raamatupidamisfirmad	24,0 %	34,7 %	31,3 %	33,0 %	28,5 %
Euroopa Komisjon	18,5 %	16,5 %	15,6 %	15,4 %	13,6 %
ELi liikmesriigid (v.a Ühendkuningriik)	13,6 %	12,4 %	11,9 %	12,6 %	12,7 %
Ühendkuningriik	3,6 %	3,5 %	3,5 %	4,1 %	3,8 %
Euroopa Liit kokku	35,8 %	32,4 %	31,0 %	32,2 %	30,2 %
Aasia ja Okeania	32,7 %	25,6 %	29,0 %	25,2 %	24,5 %
Põhja- ja Lõuna-Ameerika	6,1 %	5,8 %	6,6 %	7,9 %	15,0 %
Aafrika	0,6 %	0,5 %	1,2 %	0,9 %	0,8 %
Muu	0,8 %	0,9 %	0,9 %	0,8 %	1,0 %

IFRSi sihtasutust rahastatakse peamiselt eri jurisdiktsioonidelt ja rahvusvahelistelt raamatupidamisettevõtetelt saadud vabatahtlike maksetega, mis esimeste puhul olenevad tavaliselt SKP suurusest. Sellise mehhanismiga on sihtasutuse sissetulekud väga kõikumad. Nii on perioodi 2014–2018 kogumaksete stabiilsuse varjus tegelikult Ameerika Ühendriikide panus märgatavalt vähenenud (2014. aastal 15 % kogurahastusest ja 2018. aastal vaid 6,1 %), mida osaliselt korvas Euroopa Liidu ja Hiina suurem panus (mis kasvas vastavalt 13,5 protsendilt 18,5 protsendini ja 8 protsendilt 11 protsendini). Perioodil 2014–2018 oli sihtasutus pidevalt kasumis, mille tulemusel suurenesid reservid 21 miljoni inglise naela võrra. Samuti suurenesid sihtasutuse väljaannetest ja litsentsimisest saadud tulud. Ent tasakaalus finantsseisundi saavutamisel sõltub ta endiselt rahvusvahelistelt raamatupidamisvõrgustikelt saadud maksest.

Standardite kehtestamise ja kinnitamise läbipaistvuse ning sidusrühmade sellesse kaasamise soodustamine

Komisjoni talituste 2015. aasta töödokumendis, mis oli kaasas määruse nr 1606/2002 (rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite kohaldamise kohta) hindamise aruandega, leiti, et IFRSi sihtasutuse standardite kehtestamisega seotud tegevuses järgitakse hästi väljatöötatud ja läbipaistvat korda.²¹ Ülevaade sellest korrast on esitatud komisjoni aastaaruandes IFRSi sihtasutuse tegevuse kohta. Sihtasutuse nõuetekohase menetluse käsiraamatu põhjalikult muudetud versioon võeti vastu 2013. aasta veebruaris.

Perioodil 2014–2018 jäid nõuetekohase menetluse nõuded sisuliselt samaks. Ent IASB sai valmis teise ja kolmanda rakendamisjärgse kontrolli, milles uuris IFRS 3 (*Äriühendused*) ja IFRS 13 (*Õiglase väärtuse määramine*) rakendamist. Kontrollide käigus selgusid mõned IFRS 3 rakendamise probleemid, mis olid seotud firmaväärtuse arvestamise keerukusega, ja mõni IFRS 13 avalikustamismõuetega seotud probleem. Kontrollide tulemustega tegeletakse praegu sellesisulistel uurimisprojektides, mis on kantud sihtasutuse töökavva. 2017. aastal tellis IFRSi sihtasutus organisatsioonivälise uuringu selle kohta, millisena sidusrühmad sihtasutust tajuvad. Uuringu tulemuste kohaselt hindavad sidusrühmad kõrgelt sihtasutuse sõltumatust ja läbipaistvust.²²

Läbipaistvusregistritega seoses avaldab IFRSi sihtasutus alates 2019. aasta detsembrist kord kvartalis andmed sidusrühmadega suhtlemise kohta. Need hõlmavad kõiki IASB liikmete üle 30 minuti kestnud vestlusi kolmandate isikutega.

EFRAG

4.2.3. EFRAGi OLULISIMAD SAAVUTUSED

Perioodil 2014–2018 viis EFRAGis kooskõlas Maystadti 2013. aasta oktoobri aruandes esitatud soovitusel ellu sisereformi, mis jõudis lõpule 2016. aasta juulis, kui EFRAGi juhatuse esimeheks määrati Jean-Paul Gauzès. Samuti jätkas EFRAG kinnitamishindamistega, et kontrollida, kas IFRS vastab IASi määruse tehnilistele nõuetele (sh õige ja õiglase ülevaate põhimõttele), ning parandas uute või kavandatud finantsaruandlusnõuete üldsuse huvidele vastavuse hindamise korda. Täpsemalt väärivad mainimist järgmised olulisimad saavutused:

- EFRAGi kinnitamismõuanded IFRS 17 (*Kindlustuslepingud*) kohta, mille aluseks oli põhjalik mõjuanalüüs, mis hõlmas põhjalikku 11 kindlustusandja juhtumiuuringut, 49 kindlustusandja lihtsustatud juhtumiuuringut ning kasutajatega suhtlemist;
- kinnitamismõuanded IFRS 16 (*Rendid*) kohta 2017. aastal;
- EFRAGi mõjuanalüüs (katseprojektina) IASB aruteludokumendi „Omakapitali omadustega finantsinstrumendid“ kohta;

²¹ SWD (2015) 120 final, lk 58.

²² <https://www.ifrs.org/-/media/feature/groups/trustees/ifrs-reputation-research-report-jul-2017.pdf?la=en>.

- uurimisprojekt selle kohta, millised on IFRS 9 tagajärjed *pikaajalistele investeeringutele*, ning
- aruanduslabori asutamine 2018. aasta septembris, et avaldada mõju ettevõtete aruandluse, digitaliseerimise ja jätkusuutliku rahanduse valdkonnale.

2019. aastal olenes EFRAGi tööprogramm suuresti IASB standardite kehtestamise tegevuskavast. EFRAGi kinnitamisalane tegevus jääb tähtsaks ka edaspidi, eriti kui arvestada IASB otsust kaaluda IFRS 17 muutmist, milleks EFRAG peab muudatusettepanekute kohta esitama arvamuskirja ning kaaluma standardi kinnitamismõuannete kavandis nende mõju. Peale selle jätkab EFRAG kaastööd jätkusuutliku majanduskasvu tegevuskava jaoks, uurides omakapitaliinstrumentide arvestuslikku käsitlust, et selgitada välja võimalikud alternatiivsed omakapitali- ja omakapitalilaadsete instrumentide õiglase väärtuse mõõtmise viisid. Samuti jälgib EFRAG IASB uurimistegevust firmaväärtuse ja selle languse, finantsaruannete esitusviisi ning avalikustamismõuete valdkonnas.

2018. aastal asutatud Euroopa ettevõtete labor soodustab innovatsiooni ettevõtete aruandluse valdkonnas, võttes arvesse Euroopa Komisjoni jätkusuutliku majanduskasvu rahastamise tegevuskava. Pärast kandidaatide esitamise üleskutset 2018. aasta detsembris moodustati esimene projekti töörühm, mis asus tööle 2019. aasta veebruaris.

4.2.4. KUI TULEMUSLIKULT ON EFRAG SENI SOOVITUD EESMÄRKIDE POOLE LIIKUNUD?

Kuigi seda on keeruline mõõdetavates näitajates väljendada, on EFRAGi edusammud oma volituste täitmisel olnud reaalsed: ta on andud Euroopa Komisjonile väärtuslikke nõuanded ja esindanud ELi finantsaruandluselaseid seisukohti rahvusvahelisel tasandil.

Peamised tähelepanekud

Euroopa Liidu huvide kaitse

Kui vaadata EFRAGi seniste töötulemuste kvaliteeti ja mõju, on märke, et tehtud on väga head tööd. EFRAG on viimasel viiel aastal teinud olulistele standarditele üldsuse huvidega seotud täiemahulisi analüüse ja mõjuanalüüse. EFRAGi uurimistegevus on olnud hädavajalik Euroopa kaastöös rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite väljatöötamisse, milles arvestatakse ka sidusrühmade prioriteetidega. EFRAG on viimase kümne aasta jooksul avaldanud IFRSide edasiarendamiseks üle 700 dokumendi. EFRAGi väärtuslikkust ja tulemuslikkust on kinnitanud ka sidusrühmad.

ELi mõju IASB tegevusele standardite kehtestamisel

See, et EFRAGi nõuetekohane menetlus on nii kvaliteetne – uurimises tuginetakse tõenditele, konsulteeritakse ja reageeritakse kõigile IASB projektidele kohe alguses –, on vaadeldaval perioodil kindlasti suurendanud EFRAGi mõju rahvusvahelise finantsaruandluse teemalises arutelus. Lisaks IASB tegevusse oma panuse andmisele on EFRAG teinud ka omaalgatuslikku tööd, mis on andnud võimaluse mõelda standardite kehtestamise ja finantsaruandluse tulevasele suunale. EFRAG suutis tagada, et enne IASB oluliste otsuste

tegemist arvestati nõuetekohaselt konkreetsete Euroopale omaste asjaoludega. EFRAGi tööprojektid dünaamilise riskijuhtimise²³ ja firmaväärtuse arvestamise²⁴ valdkonnas on head näited selle mõjust IASB-le (kuigi nende tulemusel ei ole veel kehtestatud konkreetseid standardeid).

EFRAGi sõltumatus

EFRAGi rahastus pärineb nii avalikust kui ka erasektorist, kusjuures enamus sellest tuleb Euroopa Komisjonilt. Viie aasta jooksul on veidi muutunud vaid Euroopa Komisjoni antavad summad. See on olnud kuni 60 % abikõlblikest kuludest, aga EFRAGi tegelikud kulud on igal aastal erinevad, mistõttu muutuvad ka komisjoni makstavad summad. Riiklike organisatsioonide maksed moodustavad EFRAGi kogurahastusest umbes kolmandiku. 82 % sellest maksavad neli liikmesriiki, aga neil pole EFRAGis valitsevat mõju. Maystadi reformiga saavutatud uus juhtimisstruktuur ja rahastamisallikate mitmekesistamine andsid hea tulemuse ning on parandanud EFRAGi usaldusväärsust ja positsiooni, selle sõltumatust kahjustamata.

EFRAGi läbipaistvuse suurendamine ja juhtimise parandamine

See valdkond vajab pidevat tööd. Läbipaistvuse ja juhtimise parandamiseks EFRAGi võetud meetmetest oli kokkuvõttes palju kasu.

Peamised tähelepanekud

- ✓ EFRAGi juhatus jõudis kõigi oma järeldusteni konsensuse alusel, ilma et olnuks vaja kasutada hääletamist.
- ✓ Avaliku nõuetekohase menetluse läbipaistvus on veelgi paranenud.
- ✓ Kasutajate töörühma, EFRAGi juhatuse ja tehniliste ekspertide rühma koosseisu geograafiline ja ametialase tausta mitmekesisus tagab, et EFRAG võtab nõuetekohaselt arvesse palju eri vaatenurki.
- ✓ EFRAGi liikmete tegevuse ja tulemuslikkuse läbivaatamine, mille juhatus korraldab igal aastal EFRAGi üldkoosoleku järelevalve all, näitas, et selline juhtimisstruktuuri tasakaalustatus toimib hästi.
- ✓ Huvide konfliktidega seotud probleeme ei täheldatud.
- ✓ Kõik EFRAGi juhatuse, tehniliste ekspertide rühma ja standardite kehtestajate nõuandefoorumi koosolekud on avalikud ja 2018. aasta märtsist alates tehakse neist ka veebiülekandeid.
- ✓ Oluliste koosolekute päevakord ja kokkuvõtted ning abimaterjalid avaldatakse EFRAGi veebisaidil.
- ✓ EFRAG avaldab esialgseid seisukohti avalikkusega konsulteerimiseks, korraldab kohapealseid katseid ja muid mõjuanalüüse ning organiseerib teavitussüritusi.

²³ Dünaamiline riskijuhtimine. Kuidas pangad juhivad intressimäärariske? Jaanuar 2017.

²⁴ Firmaväärtuse languse test. Kas seda on võimalik täiustada? 2018. aasta märtsi tagasisidearuanne.

- Ent kaks probleemküsimust on veel lahendamata:
 - organisatsiooni suutlikkus võtta arvesse Euroopa kõigi sidusrühmade (sh väikekasutajate) eri seisukohti;
 - kohustuslik läbipaistvusregister kolmandate isikutega toimunud vestluste kohta ei ole veel päris valmis.

Avaliku huvi järelevalve nõukogu (PIOB)

4.2.5. PIOBI PEAMISED SAAVUTUSED

Kogu vaadeldava perioodi jooksul suhtles PIOB tihedalt tema järelevalve all olevate standardite kehtestamise kogudega, nende kolme konsulteeriva nõuanderühmadega, vastavusnõuandekoguga ja ametissenimetamise komiteega ning IFACi juhatusega. PIOBilt saadud kriitilised märkused on teravdanud uute rahvusvaheliste auditistandardite väljatöötamise arutelusid ning aidanud seega muuta standardid avalikele huvidele vastavamaks.

4.2.6. KUI TULEMUSLIKULT ON PIOB SENI SOOVITUD EESMÄRKIDE POOLE LIIKUNUD?

ELi toetus PIOBile on olnud hädavajalik, et tagada vähemalt selle minimaalne sõltumatus IFACist ja audiitoritest üldiselt.

4.3. KAS PROGRAMMI EESMÄRGID ON TÄIELIKKUSE (UUED VAJADUSED) JA TÄPSUSE (VAJADUSTE MUUTUMINE VÕI KADUMINE) SEISUKOHALT ENDISELT ASJAKOHASED?

Peamised tähelepanekud

Programmi eesmärgid on suuresti endised, kuigi ühtsete rahvusvaheliste raamatupidamisstandarditeni jõudmine ei paista enam lühemas ega keskpikas perspektiivis saavutatav. Ent komisjoni talituste arvates on IFRSide rahvusvahelise aktsepteerimise soodustamine siiski kasulik neile ettevõtetele, kes soovivad välisriigis kapitali kaasata või tegutsevad palju hargmaiselt. Peale selle näitab vajadus kapitaliturgude ressursijaotusliku tõhususe parandamisega jätkusuutliku majanduskasvu rahastamise soosimise järele, et tuleb tagada EFRAGi pikaajaline rahastamine, mis võimaldaks sel teha IFRSide jätkusuutlikkuse hindamist ning edendada parimaid tavaid ettevõtete aruandluse ja mittefinantsteabe avaldamise valdkonnas.

Äriühingute raamatupidamisarvestuse võrreldavuse ja läbipaistvuse tagamine kogu liidus

Rahastamisprogrammi asjakohasus on seotud peamiselt IASi määrusega, mis võeti vastu 2002. aastal ELi finantsaruandlusstrateegia osana. Oma 2000. aasta teatises Euroopa Parlamendile ja nõukogule²⁵ rõhutas komisjon, et olemasolevad raamatupidamisdirektiivid ei vasta selliste ettevõtete vajadustele, kes soovivad kaasata kapitali kogu Euroopas või

²⁵ COM (2000) 359 final.

rahvusvahelistel väärtpaberiturgudel, sest sellised direktiivid võimaldavad liiga palju erinevaid arvestamisvõimalusi ja nende täitmise tagamise määr on ELis erinev.

Sellega seoses toodi 2015. aastal määruse nr 1606/2002 (IASi määrus) hindamisaruandes välja, et IFRSid on teinud ELi kapitaliturud tõhusamaks, muutes ettevõtete finantsaruanded läbipaistvamaks ja paremini võrreldavaks. Peale selle ei ole raamatupidamisdirektiive 2013. aastast saati muudetud, aga IASi määruse kohaselt võttis EL vastu uued IFRSid: IFRS 15 (*Kliendilepingutest saadav müügitulu*), IFRS 9 (*Finantsinstrumendid*) ja IFRS 16 (*Rendid*). Seetõttu on IFRSide kui terviku tähtsus reguleeritud turul noteeritud ettevõtete jaoks raamatupidamisdirektiividega võrreldes veelgi suurenenud. Seetõttu on ELi rahastamisprogrammi eesmärgid komisjoni talituste hinnangul endiselt asjakohased.

Rahvusvaheliselt kasutatavate raamatupidamisstandardite lähendamise soodustamine, et lõpuks jõuda ühtsete ülemaailmsete raamatupidamisstandarditeni

Arvestades eelmises jaotises kirjeldatud tulemuslikkuspiiranguid ning eriti seda, et IASB ja FASB ühise standardite kehtestamisega ei jätkata, ei paista ühtsete rahvusvaheliste raamatupidamisstandarditeni jõudmine lähitulevikus võimalik. Ent Ameerika Ühendriikide väärtpaber- ja börsikomisjon lubas 2016. aastal esitada IFRSide kohaselt koostatud aastaaruanded umbes 525 välisemitendil (neist u 125 ELi päritolu²⁶). See aitab kaasa IFRSide kasutamisele teistes jurisdiktsioonides. Peale selle on raamatupidamisstandardite lähendamine endiselt tähtis jurisdiktsioonidele, kus on otsustatud riiklikud raamatupidamisstandardid IFRSidega valdavalt lähendada (nt Hiina Rahvavabariik).

Niisiis möönavad komisjoni talitused, et IFRSide kasutamise edasine laienemine ei ole lähiajal tõenäoline. Siiski on maailmas IFRSide laiema kasutamise soodustamisest kasu neil ELi ettevõtetel, kes tahavad välisriikides kapitali kaasata või tegutsevad palju riikides, kus IFRSide järgimine on kohustuslik või lubatud.

Piisav liidu huvidega arvestamine rahvusvahelises standardite kehtestamise protsessis.

See poliitikaeesmärk tuleneb otseselt otsustest delegeerida finantsaruandlusnõuete kehtestamise kohustus sõltumatule valitsusvälisele organisatsioonile, kellel ei ole Euroopa Liidu ees otsest aruandluskohustust. IFRSi sihtasutuse juhtimisstruktuuris määratakse kuratooriumi ja IASB liikmed range korra kohaselt geograafilisi kriteeriumeid järgides. Sihtasutus konsulteeris 2015. aastal juhtimisstruktuuri geograafilise jaotuse teemal avalikkusega. Mõned sidusrühmad (sh Euroopa Komisjon) väitsid, et koosseisus peaks peegelduma pühendumus IFRSide kasutuselevõtmisele ja panus sihtasutuse rahastamisse. Sihtasutus kinnitas siiski, et koosseis peaks peegeldama maailma kapitaliturge ja olema vastavuses geograafilise tasakaalu nõuetega, et säilitada Aasia-Okeania, Euroopa ja Ameerika samaväärne esindatus.

Kuna juhtimisstruktuuri ei ole muudetud IFRSide tegelikku kasutamist ja rahalist panust kajastavaks, arvavad komisjoni talitused, et poliitikaeesmärk tagada nõuetekohane sihtasutuse tegevuse järelevalve nii enne standardite vastuvõtmist kui ka kogu standardite kehtestamise protsessi jooksul on endiselt oluline. See tähendab eriti seda, et EFRAGi volitused mõjutada kõrgel tasemel arutelu rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite üle on programmi jaoks

²⁶ <https://www.sec.gov/divisions/corpfin/international/foreigngeographic2015.pdf>.

otsustava tähtsusega, et aidata kvantitatiivsete mõjuhinnangutega kaasa tõendus põhisele standardite kehtestamisele.

Toetusesaajate rahalise sõltumatuse (erasektorist ja muudest allikatest) suurendamine, parandades nende võimekust ja usaldusväärsust.

Vaadeldaval perioodil näitas IFRSi sihtasutus pidevalt kasumit ja kogus reservid, millest jätkub 15 kuu tegevuskuludeks.²⁷ Samuti suurenes litsentsilepingutest teenitud tulu. Ent IFRSi sihtasutuse kuraatorid ei suutnud kehtestada stabiilset rahastamissüsteemi, mis oleneks riikide SKPst. Seetõttu moodustavad enamuse sihtasutuse aastastest sissetulekutest endiselt vabatahtlikud maksed. Peale selle lõpetas Ameerika Ühendriikide väärtpaberi- ja börsikomisjon vaadeldaval perioodil sihtasutuse toetamise, mis tähendas rahvusvaheliste raamatupidamisvõrgustike suhtelise osakaalu suurenemist (perioodil 2015–2017 oli see protsent juba peaaegu 33, aga 2018. aastal 24²⁸).

Maystadi reformi tulemusel EFRAGi rahastamise ja juhtimisstruktuuri mitmekesistamine on suurendanud EFRAGi usaldusväärsust Euroopas avalikes huvides tegutseva organisatsioonina. Seni on see EFRAGi IFRS-idega seotud tegevusele hästi mõjunud. Praegu tugineb rahastamisstruktuur peamiselt ELi ja riiklike organisatsioonide maksetel, mis moodustavad 85 % kogu rahastusest. Ent arvestades Brexiti ja Ühendkuningriigi asjaomase ameti (FRC) lahkumise võimalust, muutub EFRAGi rahaline sõltumatus volituste täitmise võime seisukohalt veelgi tähtsamaks.

PIOBi puhul on rahastamisallikad samuti mitmekesisemaks muutunud, aga suur osa tulust pärineb IFACilt (siiski vähem kui määruses sätestatud piir 2/3).

Seetõttu on komisjoni talitused kokkuvõttes seisukohal, et toetusesaajate rahalise sõltumatuse tagamine on endiselt asjakohane eesmärk.

Rahvusvaheliste auditeerimisstandardite vastuvõtmiseni viiva protsessi ning IFACi muu avalike huvidega seotud töö järelevalvet

PIOBi ülesanne on teha järelevalvet nõuetekohase menetluse järgimise üle auditeerimise ja kindluse andmise, hariduse ning eetika valdkonna standardite kehtestamisel.

ISAsid kasutatakse kas otseselt või kaudselt kõikides ELi liikmesriikides. Standardite kehtestamise kogude järelevalveks on vaja hästi toimivat PIOBi, kes tagaks uute standardite väljatöötamise ja olemasolevate muutmise üldsuse huvidega kooskõlas ehk vastavalt sidusrühmade vajadustele, läbipaistvalt ja et sellest antaks aru ning et audiitorite prioriteedid oleksid kooskõlas sidusrühmade (sh investorite ja finantsaruannete teiste kasutajate) prioriteetidega.

Standardite kehtestamise ja kinnitamise läbipaistvuse ning sidusrühmade sellesse kaasamise soodustamine

²⁷ 2018. aasta finantsaruande andmetel.

²⁸ See märgatav vähenemine 2018. aastal oli suurel määral tingitud uuest litsentsimiskorrast, mille kohaselt kasutatakse vabatahtlike sissemaksete asemel litsentsituluseid.

Komisjoni talituste hinnangu kohaselt on õiglane ja läbipaistev konsulteerimine huvitatud isikutega endiselt standardite kehtestamise ja kinnitamise nurgakivi, mis tagab Euroopa kõigi sidusrühmade arvamuste piisava arvessevõtmise toetusesaajate nõuetekohase menetluse kõigis etappides.

Kas on tekkinud uusi vajadusi?

Komisjoni talitused tegid kindlaks kaks suuremat liidu programmiga seotud uut vajadust: üha suurenev vajadus saada finantsteavet elektrooniliselt ning vajadus kapitaliturgude ressursijaotusliku tõhususe parandamisega jätkusuutliku majanduskasvu rahastamise soosimise järele.

Finantsteabele elektroonilise juurdepääsu vajadus

2013. aastal muudeti läbipaistvusdirektiivi nii, et alates 1. jaanuarist 2020 nõutakse kõigi aastaaruannete koostamist ühtses elektroonilises aruandlusvormingus, et soodustada piiriüleseid investeeringuid ja et investorid saaksid korraldatud teabe lihtsalt kätte. Euroopa ühtse elektroonilise vormingu regulatiivse tehnilise standardi võttis Euroopa Komisjon vastu 2019. aasta 29. mail ning selles on sätestatud, et IFRSi kohaselt koostatud konsolideeritud finantsaruannete märgistamiseks kasutatav taksonoomia on IFRSi sihtasutuse hallatava taksonoomia laiendus.

IFRSi taksonoomias kajastuvad IFRSi esitus- ja avaldamisnõuded ning sihtasutus ajakohastab seda kord aastas. Pärast avalikkusega konsulteerimist 2015. aastal avaldas kuratoorium 2016. aasta juunis sihtasutuse nõuetekohase menetluse käsiraamatu lisa, kus käsitletakse IFRSi taksonoomia haldamist. Täpsemalt on seal kirjas, et taksonoomiat ajakohastatakse siis, kui pärast avalikkusega konsulteerimist võetakse vastu uus standard või muudatus, või hiljemalt standardi lõppversiooni avaldamise ajal.

Kapitaliturgude ressursijaotusliku tõhususe parandamisega jätkusuutliku majanduskasvu rahastamise soosimine

Vaadeldaval perioodil muutsid ÜRO kestliku arengu eesmärkide üle 2015. aastal saavutatud kokkulepe ja Pariisi 2016. aasta kliimakokkulepe ülemineku jätkusuutlikule majandusele poliitilises tegevuskavas väga oluliseks ning suurendasid tähelepanu ettevõtete ja investeeringute jätkusuutlikkusele. See on omakorda toonud esiplaanile ettevõtete jätkusuutlikkusega seotud läbipaistvuse parandamise ja tekitanud küsimusi IFRSi standardite mõju kohta. Euroopa säästva majanduse rahastamise kõrgetasemelise eksperdirühma 2018. aasta aruandes rõhutati, et IFRSid ei pruugi soodustada pikaajalisi investeeringuid.

Sellepärast palus Euroopa Komisjon 2018. aastal vastuvõetud jätkusuutliku majanduskasvu rahastamise tegevuskava raames EFRAGil uurida, kuidas saaks parandada kapitaliinstrumentidesse tehtud pikaajaliste investeeringute arvestuslikku käsitlemist ning lubas ise paluda vajaduse korral hinnata uute või muudetud IFRSide mõju jätkusuutlikele

investeeringutele. Algatuse eesmärk on hoida ära see, et IFRSi kohane arvestuslik käsitlus mõjaks jätkusuutliku majanduse jaoks vajaliku pikaajalise rahastamise andmisele heidutavalt.

2019. aastal juhtis IASB esimees tähelepanu sellele, et IFRSi sihtasutusel ei ole võimalik jätkusuutlikkuse aruandlusega tegeleda ja tuleks keskenduda investoritele vajalikule finantsteabele. Ta möönis siiski, et jätkusuutlikkusküsimused võivad finantsaruandlust mõjutada ja tegi ettepaneku, et kui need on rahaliselt olulised, võiks jätkusuutlikkusküsimusi käsitleda juhtkonna kommentaari rakendusjuhendi põhjaliku muutmise käigus. Juhendis on mittesiduvad juhised taustteabe kohta, mida finantsaruannete tõlgendamisel arvesse võtta. Eelkõige hõlmab see teavet ettevõtte strateegia ja selle elluviimise edusammude kohta.

Seetõttu viitab IASB otsus IFRS standardite väljatöötamisel jätkusuutlikkusele avaldatava mõjuga mitte tegeleda sellele, et EFRAGi kinnitamisalane tegevus laieneb ja EFRAG peab jälgima, et ka see Euroopa üldsuse huvide aspekt oleks kaitstud. EFRAG avaldas selleks juba 2018. aastal kaks tehnilist nõuandedokumenti IFRS 9 (*Finantsinstrumendid*) nõuete parandamiseks kapitaliinstrumentidesse tehtavate pikaajaliste investeeringute valdkonnas ning jätkab tööd võimalike alternatiivsete arvestuslike käsitluste leidmiseks omakapitali ja sarnaste instrumentide õiglase väärtuse mõõtmise jaoks.

Kuna EFRAGi mittefinantsaruandlusega seotud tulevaste ülesannete näol on tegemist tema volituste loogilise laiendusega, siis peaks selleks olema ka piisav rahastus. Sellespärast oleks hea, kui tulevane ühtse turu programm, mis oleneb järgmise mitmeaastase finantsraamistiku läbirääkimistest, sisaldaks paindlikku rahastamiskorda, mis tagaks ka nende tegevuste rahastuse.

4.4. MIL MÄÄRAL ON PROGRAMM KOOSKÕLAS ELI POLIITIKAGA VÕI ON TOETUSESAAJATE TEGEVUSES SELLEGA MINGEID EBAKÕLASID (SIDUSUS)?

Peamised tähelepanekud

Toetusesaajate tegevus on täiel määral kooskõlas ELi kapitaliturgude tugevdamise eesmärgiga.

Toetusesaajate tegevuse sidusus

Finantsaruandluse valdkonnas on ELi rahastamisprogramm kavandatud selliselt, et edendada ühtseid rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid ning kaitsta Euroopa Liidu kodanike huve ja ELi avaliku poliitika eesmäärke. Need kaks eesmärki võivad näida teineteisega vastuolus olevana, aga nende sidusus seisneb selles, et EFRAG suhtleb IASBga Euroopa sidusrühmade mureküsimate lahendamiseks võimalikult varases standardite kehtestamise etapis. Sellega seoses on aruandes jõutud järeldusele, et EFRAG on täitnud IASB varajase mõjutamise volitusi edukalt. Ent seal on tähelepanu juhitud ka sellele, et EFRAGi volituste täitmine võib tulevikus järjest keerulisemaks muutuda, sest IASB ei käsitle IFRSide koostamisel eraldi jätkusuutlikkust, sest tal pole kohustust hinnata süstemaatiliselt muid uue standardi

kehtestamise tagajärgi kui ainult finantsaruandluse täiustamine ja võimalikud rakendamiskulud.

Meie analüüs näitab, et vaja oleks tegeleda IASi määruses sätestatud laiemade üldsuse huvide kaitsmise ja IASB kitsama finantsaruandluse täiustamise eesmärgi raskuspunktide erinevusega, võttes arvesse ELi laiemat eesmärki minna üle säästvamale majandusele. See võib nõuda mõningast lisapaindlikkust IASB väljaantud IFRSide kinnitamismenetluses seeläbi, et kindlalt sätestatud asjaolude korral lubatakse muuta uue standardi konkreetseid sätteid või nende tõlgendust, kui need oleksid vastuolus ELi laiemate poliitiliste eesmärkidega.

Kooskõla teiste poliitikaeesmärkidega

Finantsaruandluse valdkonnas on liidu programm loodud täiendama IASi määrust ja tagama selle, et uued IFRSi sihtasutuse väljaantud raamatupidamisstandardid oleksid enne ELis vastuvõtmist kooskõlas kinnitamiskriteeriumitega. Sellepärast aitab see ka kaudselt kaasa laiemate eesmärkide saavutamisele: liidu kapitaliturgude tõhusa ja kulutasuva toimimise tagamisele ning kapitali vaba liikumise soodustamisele siseturul. Peale selle näitab asjakohasuse analüüs, et programm on endiselt täiel määral kooskõlas ELi ettevõtete avaliku aruandluse ülesehitusega, mis põhineb sellel, et noteeritud ja noteerimata ettevõtetele on kehtestatud põhimõtteliselt erinevad nõuded. Kapitaliturule suunatud ettevõtete ühtse finantsaruandlusraamistiku reaalne saavutamine ja hoidmine on ka edaspidi hädavajalik, et ehitada kapitaliturgude liidus üles ühtne finantsteenuste turg.

Sõltumatu auditeerimisjärelvalve organi olemasolu on andnud investoritele (ja laiemale üldsusele) meelerahu, et auditistandardid on kvaliteetsed ja välja töötatud avalikke huvisid arvestades. ELi antavat toetust õigustab see, et IAASB rahvusvahelised auditistandardid on ELi liikmesriikides laialt kasutuses. Ent mõningasele esmasele edule ja PIOBi rahastamise suuremale mitmekesisusele vaatamata on murettekitav, et teiste avalikus sektoris tegutsevate sponsorite arv on endiselt väike ja hiljuti isegi vähenenud. Seetõttu on endiselt vaja tegeleda PIOBi rahastamise mitmekesistamisega, et see ei pärineks mitte ainult audiitoritelt, vaid ka kasutajatelt/investoritelt, reguleerivatelt asutustelt ja rahvusvahelistelt organisatsioonidelt ning oleks seega ka keskpikas ja pikemas perspektiivis jätkusuutlik. Kui EL ja teised avaliku sektori esindajad PIOBi ei toetaks, oleks PIOB peagi 2010. aasta eelses olukorras ja sõltuks rahaliselt täielikult IFACist. See oleks suur samm tagasi, õõnestaks kogu juhtimis- ja järelvalvesüsteemi ning ohustaks avalikkuse usaldust IAASB auditistandardite vastu.